

CASG

memòria 2021

Àrea d'atenció a la comunitat
Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

ÍNDEX

1. Fem memòria	5
2. Qui i com som	7
L'equip	7
A què ens dediquem?	8
Amb qui treballem?	8
Com ens organitzem?	9
3. El pressupost	11
4. Els elements de l'entorn	13
5. Els resultats de l'acció per serveis	17
Servei d'acollida i acompanyament a persones migrades	17
Atenció a les diversitats	25
Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis	29
Veïnatge i convivència	31
Participació	33
Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)	35
6. Aspectes clau del 2021	39
7. Grans reptes del 2022	41

1

FEM MEMÒRIA

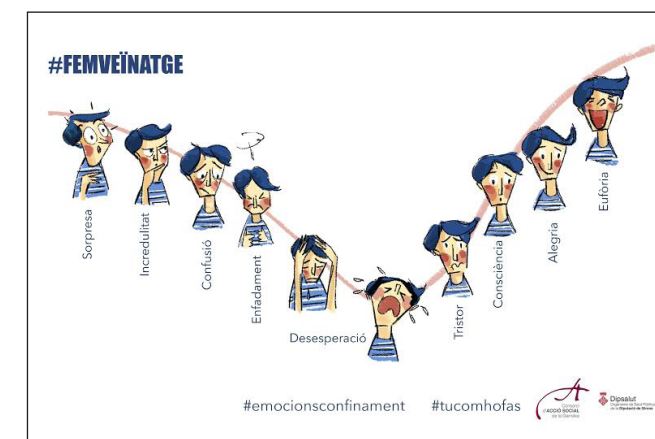
Si fa un parell d'anys ens haguessin dit que a principis del 2022 encara estariem parlant de confinaments, de testos per detectar la Covid-19, de restriccions i de nombre d'infectats, segurament no ens ho hauriem cregut. I potser encara menys si ens haguessin dit que totes aquestes converses les tindriem amb una mascareta posada. I és ben cert i és així: una onada toca l'altra i els estralls de la pandèmia encara són ben presents en el nostre dia a dia.

Aquesta ha sigut, un any més, la realitat d'aquest 2021. Un any marcat per un virus que ha trastocat i capgirat la societat i la vida com la teníem muntada, i això ha generat moltes dificultats, però també moltes oportunitats per canviar tot allò que era necessari i per posar el focus en les coses realment importants. Els dubtes són, sobretot, saber si estem aprofitant prou aquestes oportunitats o ens passarà, com moltes d'altres vegades, allò de l'oblit exprés. Aquella mania enorme d'oblidar massa ràpid i de no deixar prou temps a l'aprenentatge, al canvi d'hàbits i de costums, i a treure profit de tot allò que aquests dos anys ens han ensenyat.

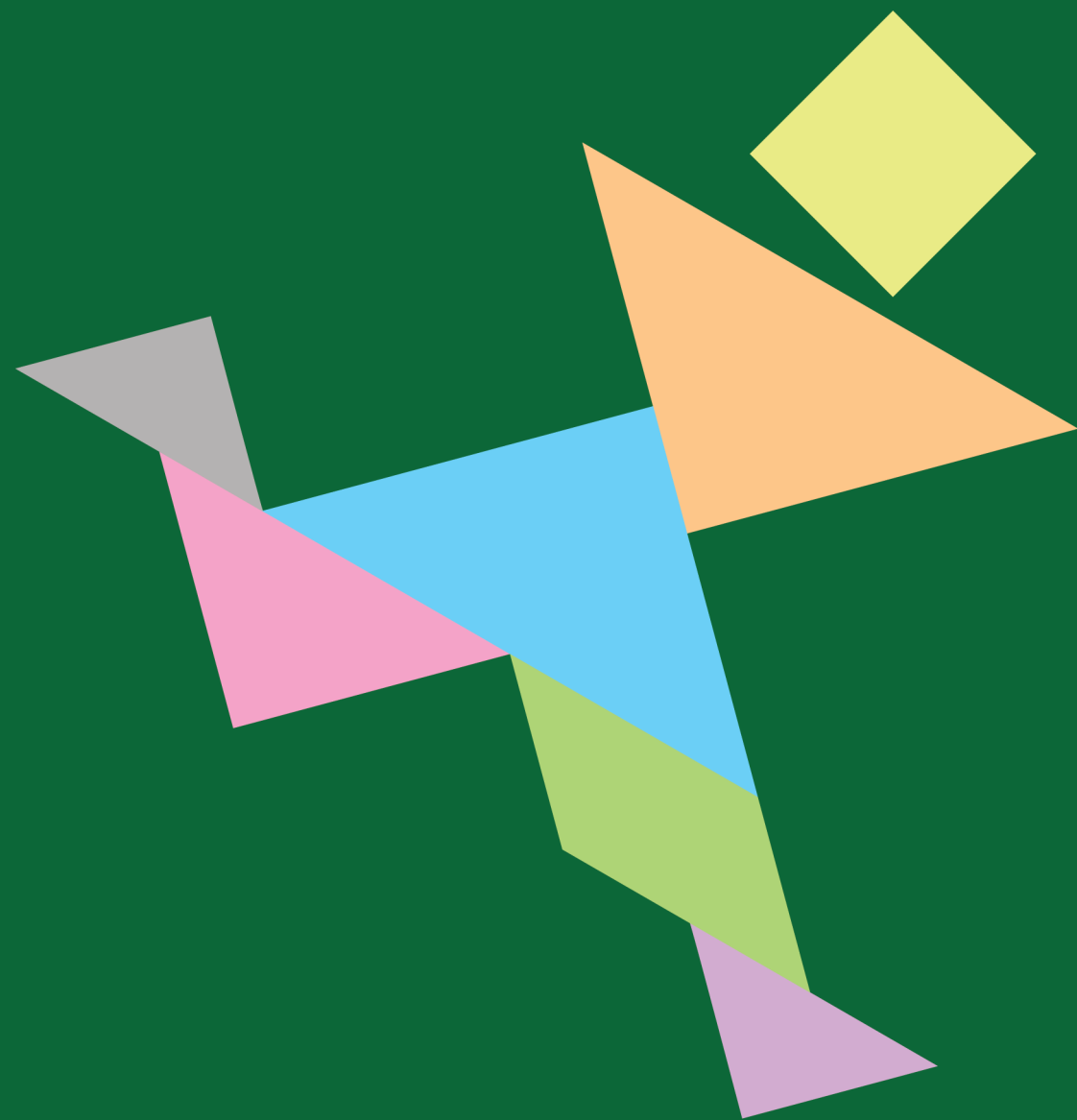
Una d'aquestes qüestions que innegablement ens ha mostrat la pandèmia és la importància que tenen les relacions socials. Haver estat tant temps a casa, repetir confinaments infantils que el que priven és precisament de veure i relacionar-se amb amics, veïns i família, haver hagut d'acomiarar qui més estimem des de la distància, no haver tingut aquella abraçada quan més la necessitàvem... tot això ens ha demostrat que les relacions socials són necessàries. Són un aspecte clau del nostre dia a dia i són una gran prevenció d'altres tipus de malalties socials: aïllament, solitud, depressió, pobresa, sedentarisme... Unes malalties tant o més greus que la pandèmia actual.

Aquest aspecte dona encara més rellevància a la nostra tasca. Ara més que mai hem de treballar de valent perquè les persones recuperin (les que ja ho tenien abans) o creïn de nou (les que hagin perdut tota relació) relacions fortes i sànes amb d'altres persones. Hem de recuperar el bon veïnatge, l'ajuda mútua, la companyonia, les trobades familiars, els moments de compartir amb amics i amigues... Hem de posar l'accent a recuperar espais de proximitat i de conversa, espais de col·laboració, i donar eines per poder gestionar tot allò que ens és més difícil: els conflictes, les desavinences, les incomoditats... per poder parlar, dialogar i expressar què ens passa i com ens sentim en cada moment.

Si aconseguim crear una societat ferma que hagi après tots aquests valors de la pandèmia i els pugui posar en pràctica, tot plegat haurà valgut la pena.

Aquest any, des de l'equip d'Atenció a la Comunitat hem posat esforços perquè tot això comencés a passar a la Garrotxa i aquesta memòria recull les principals accions que hem tirat endavant, amb els encerts i els errors, i els aprenentatges que, com sempre, hem tingut la sort de tenir al llarg del tortuós camí que ens ha ofert aquest 2021.

2

QUI I COM SOM

L'equip

Aquest any hem sigut tretze les persones que hem format part de l'equip. Una d'elles durant uns mesos fent una substitució i, per tant, podem dir que tenim un equip consolidat de dotze professionals de l'acció comunitària al Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.

D'aquestes, una desenvolupa una tasca de coordinació, i nou són tècniques comunitàries especialitzades en diferents serveis de l'àrea. En els darrers anys hem optat per anar-nos especialitzant en diferents temes de manera individual, però sempre partint d'una base comuna compartida, uns principis i una manera d'entendre les relacions comunitàries. Aquesta especialització aporta valor afegit en aquells projectes i serveis en els quals existeix la col·laboració entre nosaltres, i ens ajuda a poder intervenir en més àmbits i donar respostes més globals als reptes que ens trobem cada dia.

Actualment aquestes nou tècniques es distribueixen de la manera següent:

- 2 al Servei d'acollida i acompanyament a persones migrants.
- 2 al Servei de diversitats i drets civils.
- 1 al Servei de veïnatge i convivència (compartit entre 2 persones).
- 1 al Servei integral de suport a l'associacionisme (compartit entre 2 persones).
- 1 al Servei de participació (compartit entre 2 persones).
- 1 al Servei de barris i municipis (compartit entre 2 persones).

I les tres persones restants són noves incorporacions que hem fet aquest 2021 a l'equip. Dues professionals són dinamitzadores cíviques de suport a joves migrants sense referents familiars. Són dues professionals que ja eren al Consorci i que aquest 2021 han passat a formar part de l'equip comunitari.

L'altra professional és una integradora social que treballa en diversos serveis de l'àrea. La incorporació d'aquesta nova figura professional a l'equip ens ajuda a poder millorar els serveis que oferim i a fer un major acompanyament i seguiment de les situacions amb què ens trobem, un repte que fa temps que persegüim.

A més, aquestes noves incorporacions augmenten encara més l'heterogeneïtat de l'equip que ara, més que mai, està

format per persones amb titulacions diverses (educació social, treball social, infermeria, economia, pedagogia, antropologia, integració social...) i trajectòries laborals anteriors també del tot variades. Aquest fet no fa més que enriquir el treball conjunt i complementar mirades per tal de poder observar i enfocar les relacions socials i comunitàries des de diferents perspectives.

Aquest 2021 és important destacar una baixa per paternitat i la baixa llarga d'una persona de l'equip en un dels àmbits que més especialització havia requerit fins ara. Aquest tema ens ha fet qüestionar la importància de poder compartir més coneixements i projectes per tal que l'atenció que fem no depengui d'una sola persona, però també perquè no recaigui el pes de tot un servei en una sola professional. Tenir serveis unipersonals augmenta encara més l'estrès, la solitud i l'excés de tasques de les referents i dificulta poder treballar de manera més compartida i col·laborativa. Aquest és un clar repte de cara al 2022 i amb una clara finalitat de cura professional.

També cal destacar que a una persona que feia molts anys que era a l'equip se li va oferir canviar d'àrea des del Consorci i, per tant, ha entrat una persona nova a l'equip que ja coneixíem perquè treballava en un altre servei de l'organització. Com sempre, tots aquests canvis provoquen beneficis i pèrdues i canvis importants dins l'equip de professionals, que necessiten temps per reestructurar-se.

En relació amb els espais d'equip, a partir del mes d'abril vam recuperar tots els espais de trobada presencials i a l'aire lliure. Això ha permès tornar a recuperar la sensació d'equip, els espais de compartir presencials i reconèixer-nos de nou. A més, a partir del setembre hem tornat a començar també amb les supervisions d'equip i això ha permès començar una feina a fons en termes de dinàmiques d'equip entre nosaltres.

A què ens dediquem?

El marc estratègic del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG) s'organitza prenent com a referència les necessitats sorgides segons la categorització que proposa el PESSC (Pla estratègic dels serveis socials de Catalunya), i planteja les situacions següents:

- a) Situacions de necessitat per manca d'autonomia: dependència i discapacitat/diversitat funcional.
- b) Situacions de necessitat materials i instrumentals: manca de recursos econòmics, dificultats d'inserció sociolaboral, dificultats per a la inserció educativa.
- c) Situacions de necessitat en l'àmbit relacional: entorn familiar i comunitari.

El Servei d'Atenció a la Comunitat treballa en aquesta última categoria de necessitats i específicament en l'àmbit de les relacions socials comunitàries. L'objectiu és treballar **amb i per les persones** per promoure la igualtat d'oportunitats i millorar la **cohesió social**. Ho fem des de la prevenció i facilitant espais de relació entre persones per tal que, conjuntament, potenciïn les seves oportunitats i puguin transformar el seu entorn quotidià.

Des del CASG entenem que relacionar-se és una necessitat bàsica. Tenir unes bones relacions socials amb els veïns i veïnes, amb amics i amigues, amb companys i companyes de feina, amb la gent amb qui ens creuem diàriament... és bàsic per a la nostra qualitat de vida individual i comunitària, i també per generar ciutats i territoris més cohesionats i en els quals totes les persones puguem sentir que en formem part. Enfortir les relacions de les persones, cuidar-les i tenir eines per gestionar els conflictes que de ben segur sorgiran entre unes i altres és la finalitat clau d'aquest equip de treball. Una finalitat que no podem aconseguir sols, sinó que necessitem compartir i col·laborar amb la resta d'agents socials per fer-ho possible.

Amb qui treballem?

La inclusió i la cohesió social necessiten una aposta comuna i una mirada complementària i àmplia per poder-hi treballar. La cultura, l'esport, l'escola... hi juguen un paper molt important. Per ser més efectius i optimitzar els recursos, ens cal col·laborar amb la resta d'àrees, serveis i organismes del territori. De la mateixa manera que no podem treballar sense els serveis, tampoc no podem fer-ho sense les persones i entitats implicades; per tant, sempre que és possible, les incorporem al procés i disseny de les actuacions.

Arran de la situació viscuda durant la pandèmia i el fort impacte que ha tingut en l'àmbit de l'acció comunitària, s'han generat diferents espais de col·laboració i d'intercanvi amb d'altres serveis de fora de la comarca per compartir maneres de fer i aprendre dels encerts i errors d'altres equips. Aquest any hem après i compartit experiències sobre temes ben diversos amb companyes de Banyoles, Ripoll, Platja d'Aro, Girona, Lleida i Barcelona.

Un dels aspectes clau de les coordinacions d'aquest 2021 és que hem tornat a transformar els espais que durant el 2020 van ser telemàtics en espais presencials, sempre que ha estat possible. Hem valorat quins espais podíem plantejar de trobada i quins havíem de mantenir virtuals, i hem constatat la importància que tenen els espais de treball de tu a tu en un àmbit relacional com el nostre. Els beneficis de poder-nos mirar als ulls, de poder-nos veure i tocar, els gestos, l'expressió corporal... no existeixen o són molt mínims quan ens veiem per pantalla. Aquest 2021 hem hagut d'aprendre a potenciar tot allò que la virtualitat ens ha ensenyat de nou per quedar-nos-ho i mantenir-ho, però també per no perdre de vista la importància de recuperar i reconquistar els espais de trobada presencials.

Destaquem tres nivells de coordinació:

- a) de treball i seguiment estratègic,
- b) de treball i seguiment tècnic,
- c) de treball i decisió amb la ciutadania.

Estratègicament cal destacar la relació amb la Generalitat i les trobades amb regidories i alcaldies dels diferents municipis de la comarca.

Pel que fa a la **coordinació entre equips tècnics**, diferenciem espais interns d'equip i espais de treball amb professionals d'altres àrees.

Espais de coordinació interns:

- Reunions d'equip.
- Reunions de suport amb la coordinació.
- Espais formatius (espais de reflexió sobre un tema concret o per abordar una problemàtica o necessitat de forma conjunta).
- Reunions de seguiment d'objectius (disseny, seguiment i avaluació).
- Espai de supervisió d'equip.

Tots aquests espais ens serveixen per millorar, unir actuacions i tenir una mirada i una interpretació més globals de la feina que fem. Aquest any cal destacar la importància d'haver pogut tornar a engegar l'espai de supervisió d'equip, un espai de cura professional i de treball entre els companys i companyes que ens fa avançar i aprendre conjuntament a afrontar el dia a dia professional amb més suport i ajuda.

Paral·lelament a aquest treball de coordinació interna, hem creat espais de relació i treball en **xarxa amb altres serveis i personal tècnic** del territori. Destaquem la *Taula d'acollida*, les Taules de treball conjunt per a casos concrets de *veïnatge i convivència*, la participació a les Taules de *cohesió social* i *infància* comarcals, i les comissions que se'n desprenen, i la Taula de coordinació de *joves migrats sense referents familiars*, i la Comissió de *prevenció de la mutilació genital femenina i els matrimonis forçats*, entre d'altres.

En relació amb **els espais de treball conjunt amb la ciutadania**, apostem per crear i pensar de manera col·laborativa amb la resta d'agents des de l'inici de les actuacions. Per fer-ho possible, impulsem diferents espais de coordinació i treball conjunt amb diferents àmbits: *Grup de Diàleg Inter-religiós*, la *Coordinadora d'Entitats de Discapacitat*, el Consell Consultiu de la Gent Gran, la *Xarxa de Barris*, el *Consell de Barri de Sant Miquel* i la taula del *SISA* (Servei Integral de Suport a l'Associacionisme).

Com ens organitzem?

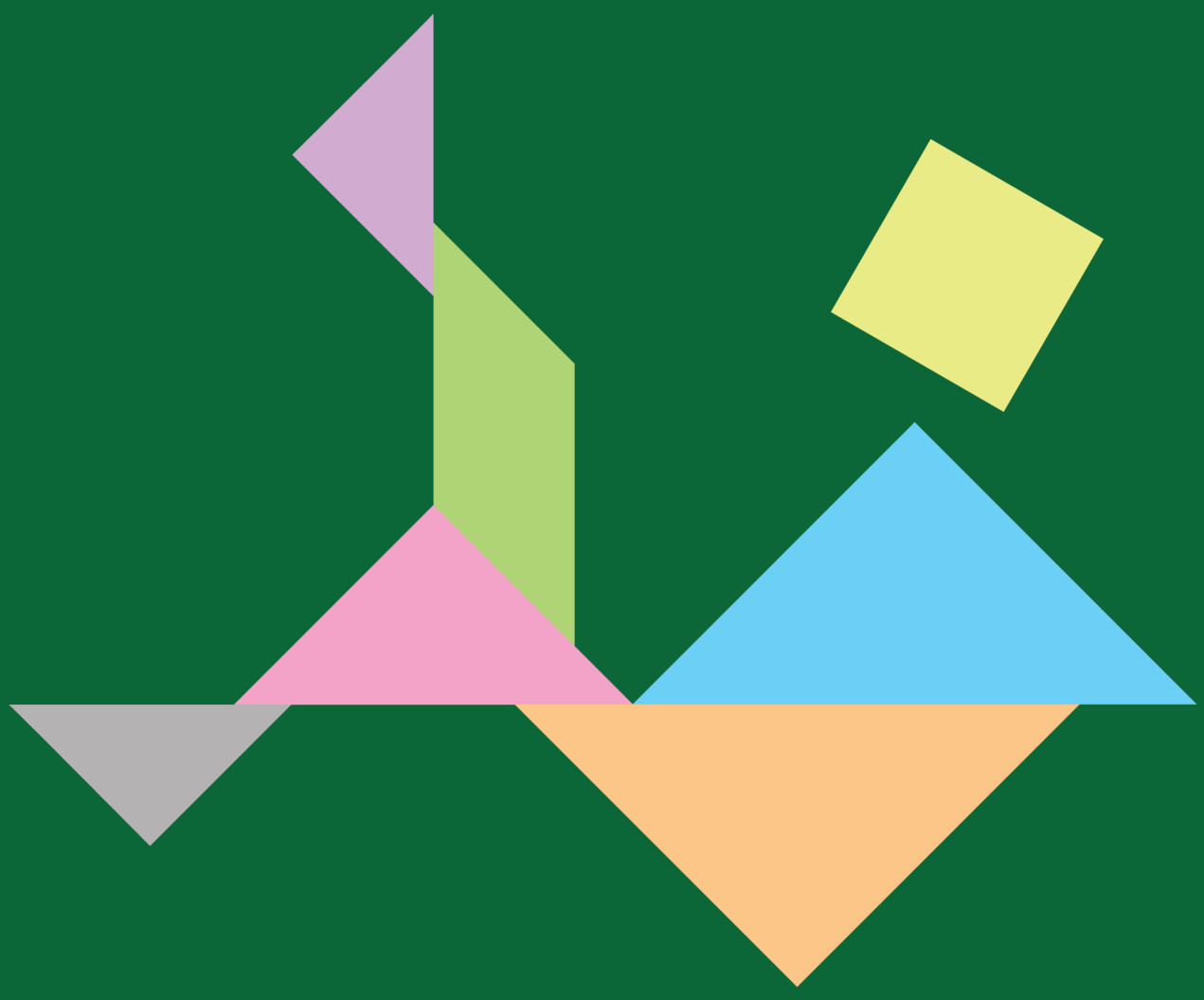
L'àrea està organitzada en sis serveis diferents:

- Servei d'acollida i acompanyament a persones migrades.
- Servei de veïnatge i convivència
- Programa integral de suport a barris i municipis de la Garrotxa.
- Servei integral de suport a l'associacionisme.
- Servei de participació ciutadana.
- Servei d'atenció a les diversitats, drets civils.

Ja fa uns anys que estem dedicant els esforços a definir bé tota la cartera de serveis, fet que ens han permès reflexionar, ordenar, redirigir i crear nous projectes i programes comunitaris amb tot l'equip de professionals. Tot amb un únic objectiu: atendre millor les persones a les quals ens dirigim i treballar les relacions socials comunitàries per tal de millorar la seva qualitat de vida.

En aquests moments tenim definits tots els serveis de la cartera excepte el Servei d'atenció a les diversitats, un servei que definirem durant el proper 2022.

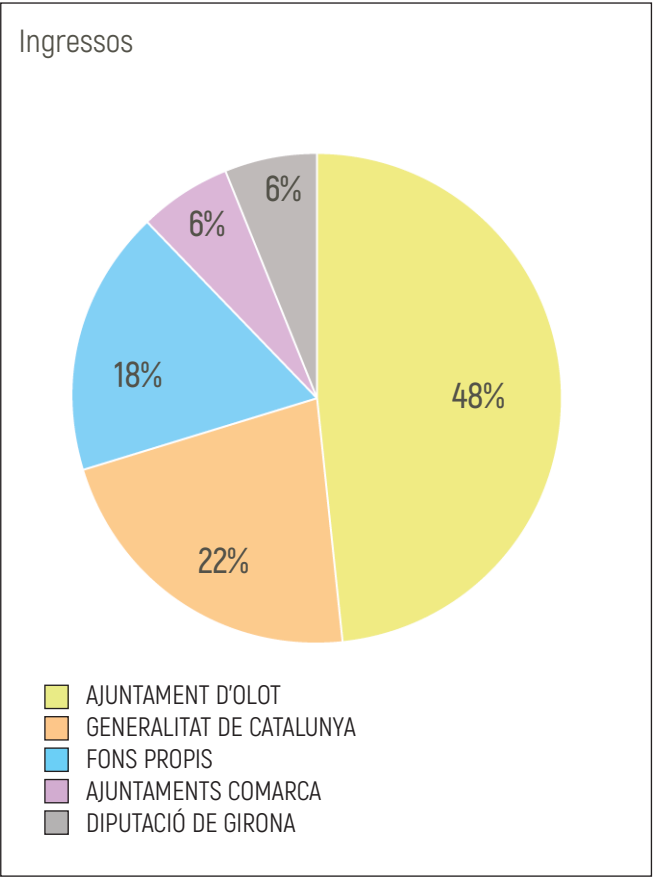

EL PRESSUPOST

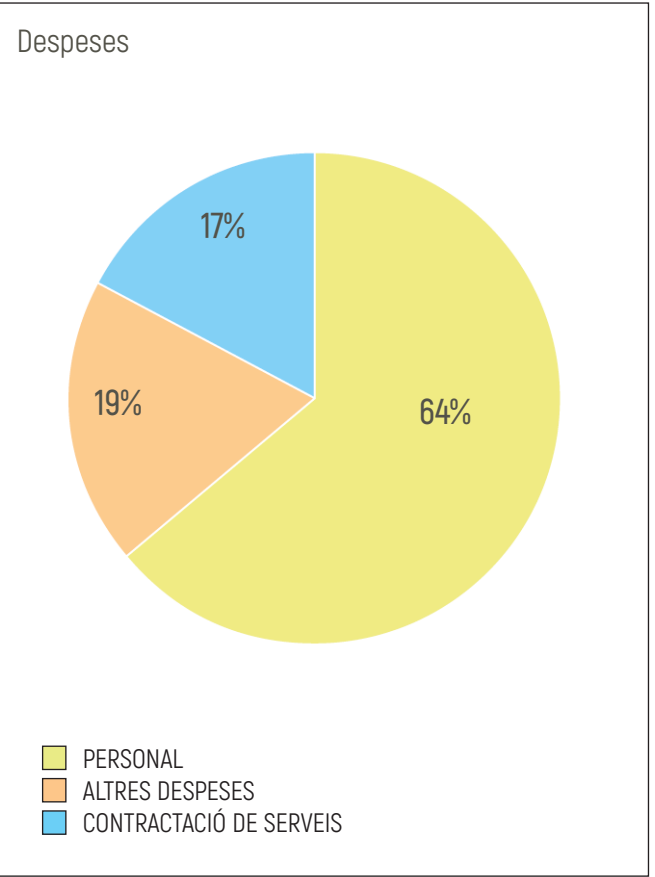
El Servei d'Atenció a la Comunitat ha tingut un pressupost anual de 571.522,82€.

Els ingressos provenen en més d'un 48% de l'Ajuntament d'Olot i un 22% de la Generalitat de Catalunya.

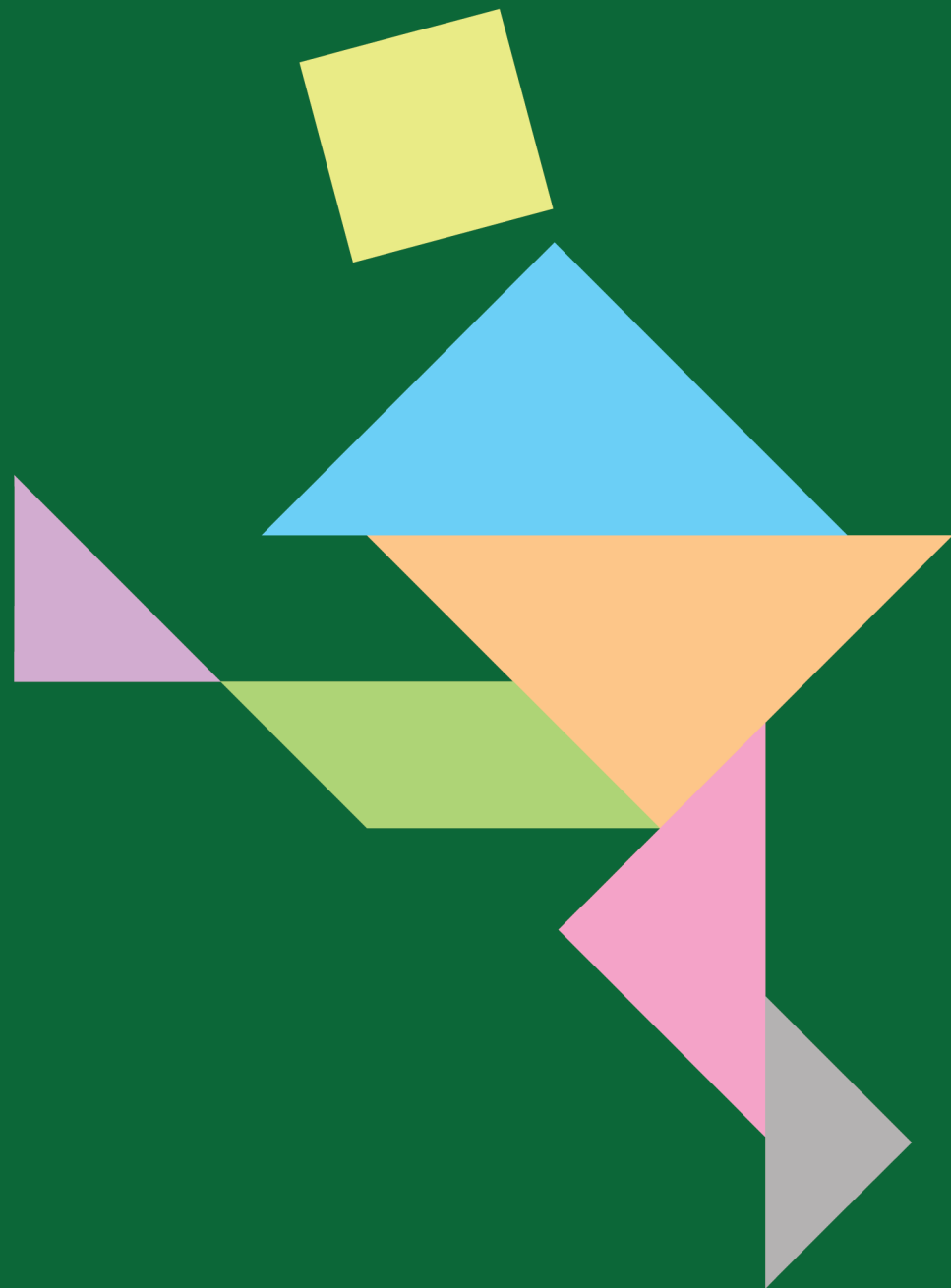
En relació a les despeses, és important destacar que més d'un 64% són destinades a professionals i un 17% a la contractació de serveis.

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

4

ELS ELEMENTS DE L'ENTORN

El 2021 ha sigut un any marcat, novament, per la pandèmia generada per la COVID-19. Aquesta ha generat reptes i aprenentatges, però sobretot conseqüències socials, econòmiques, ambientals i psicològiques que deixaran marca durant molts anys: la incertesa, la por, les pèrdues, la pobresa, l'exclusió, la solitud...

Un cop més, les persones que estan en una situació social especialment vulnerable s'han vist més afectades que la resta per aquestes circumstàncies, i les necessitats socials han anat en augment: major pobresa, més solitud, aflorament de conflictes i malestars... La situació social a la comarca ha anat a pitjor i la previsió dels escenaris de futur no ens ajuda a ser optimistes. Creix la vulnerabilitat i s'agregen les problemàtiques socials.

En concret, des de l'àmbit de relacions socials comunitàries observem situacions de conflicte més complexes i cronificades. Hi ha més aïllament, cadascú va a la seva, s'observen més problemàtiques relacionades amb el benestar emocional i, al mateix temps, es fa més evident la dificultat per fer canvis en la dimensió més estructural (com es configuren els habitatges i l'espai públic) i com això afecta la dimensió relacional (més aïllament, més dificultat per generar espais de trobada i quan es donen apareix el conflicte...).

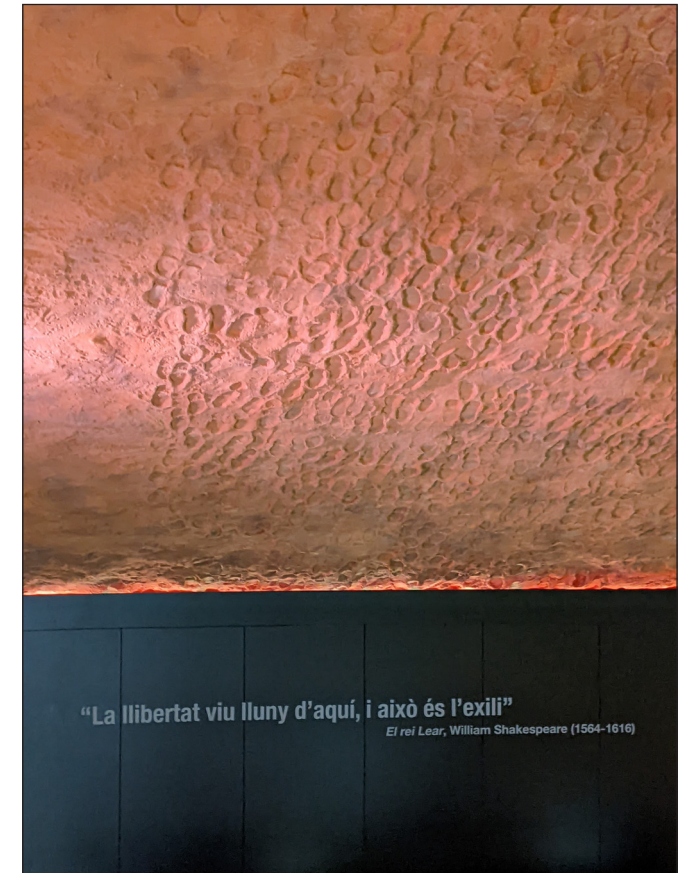
Per altra banda, i a diferència del 2020, aquest any ha estat, malgrat les anades i vingudes en restriccions socials, un any que ha permès treballar cap a un retorn a la normalitat en certs aspectes. S'han pogut fer activitats, reobrir locals, fer formacions,... mai lliures de mesures sanitàries, però més laxes que l'any anterior.

El conjunt d'activitats que s'han fet en general a la comarca, però, s'han vist afectades en nombre d'assistents, proximitat entre persones, mobilitat dins de l'acte i restriccions en el menjar i la beguda. Tant si es feien a la via pública com si es feien en espais tancats, s'han hagut d'anar modificant els protocols segons les normatives reguladores emeses periòdicament per la Generalitat de Catalunya.

La vida associativa ha pogut reactivar-se de mica en mica i anar recuperant progressivament la seva activitat ordinària sense arribar en cap moment a la plena activitat. En alguns casos, tot el temps d'inactivitat ha fet ressentir el si de les entitats i s'han donat problemàtiques en els relleus de juntes o, fins i tot, hi ha hagut entitats que han aturat la seva activitat.

Un 2021 molt i molt complex que marca l'inici d'un moment social altament complicat.

A banda de la pandèmia, volem destacar d'altres elements clau del 2021:

Internacional

- S'ha continuat amb la violència en el triangle centreamericà i una desestabilització d'altres països com Colòmbia, fet que ha condicionat les arribades a la comarca i ha provocat un augment d'aquestes arribades. Actualment, les persones provinents de Colòmbia són un dels col·lectius més nombrosos en arribades a la comarca, si bé encara no consta com un dels col·lectius majoritaris.

- L'arribada massiva de joves migrats sols a Catalunya. La situació política, econòmica i social internacional d'alguns països fa que molts joves trobin prou raons per emprendre un viatge a països "desenvolupats" d'Europa en els quals puguin ser acollits i trobar "oportunitats de futur".

- L'obertura de les fronteres del Marroc com a símbol de "pressió" política a l'Estat espanyol a dates de maig de 2021, i l'allau de pasteres a les Illes Canàries de joves d'origen subsaharià.

- L'ofensiva militar dels talibans contra el govern de l'Afganistan coincidint amb la retirada de la majoria de les tropes dels Estats Units d'Amèrica del país.

- Els problemes deguts a la covid amb les cadenes de subministrament i producció que han provocat un augment en els preus de productes bàsics, electricitat... i més escassetat de productes.

- El desplegament d'una narrativa migratòria perillosa per part de la ultradreta i un discurs humanitari i social perillós que redueix la persona migrada a la categoria de "víctima" i les migracions, a la categoria de "problema".

Nacional

- La reforma del Reglament d'estrangeria que facilita la regularització dels menors no acompanyats quan arriben a la majoria d'edat. Reial Decret 903/2021, de 19 d'octubre, que modifica el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

- Dificultats per trobar habitatge de lloguer accessible a la comarca i la manca de recursos habitacionals protegits i habitatges socials que afavoreixin l'autonomia i emancipació de les persones, especialment en el cas de famílies i joves. Aquest fet aboca les persones a viure en una situació d'infrahabitatge i fins i tot de sensellarisme.

- Saturació dels serveis d'estrangeria i immigració a un nivell estatal i territorial, i manca de recursos humans a les oficines d'estrangeria de Girona, fet que provoca retards importants a l'hora de donar cita al govern civil per tramitar el permís de residència i treball.

- Augment del discurs de l'odi, el racisme i la xenofòbia, i aparició d'escamots urbans de vigilància a ciutats i pobles que actuen com a patrulles urbanes.

- El tancament de moltes oficines bancàries i la reducció de les hores d'atenció al públic per potenciar els tràmits en línia.

- El manteniment d'una Administració cada vegada més burocràtica i digital que acompanya menys les persones i dificulta els tràmits que fan.

- Els canvis en el govern de la Generalitat de Catalunya, especialment en el Departament d'igualtat i feminismes i el Departament de Drets socials que caldrà veure de quina manera ens afecten.

Comarcal

- El compromís de cinc ajuntaments: Santa Pau, Sant Feliu de Pallerols, Tortellà, la Vall d'en Bas i Castellfollit de la Roca, de presentar-se a la convocatòria del Programa Treball i Formació 2020 – Línia Joves tutelats i extutelats, ha donat facilitats a la regularització documental de 8 joves mitjançant un contracte laboral.

- El 2021 han sigut 11 els ajuntaments de la comarca que s'hi han presentar a finals d'any, cosa que suposarà 14 contractes per a joves tutelats i extutelats al territori: Santa Pau, Sant Feliu de Pallerols, Tortellà, la Vall d'en Bas, Castellfollit de la Roca, les Planes d'Hostoles, Maià de Montcal, Mieres, Riudaura, Montagut i Oix i Olot.

- Falta de visibilitat de realitats positives de persones migrades als mitjans de comunicació i, en general, en relació amb la diversitat comarcal.

- S'han presentat dues mocions a l'Ajuntament d'Olot en relació amb la diversitat sexual i de gènere, una per al reconeixement dels drets de les persones trans i una altra per a una ciutat inclusiva amb la diversitat afectivosexual i de gènere.

- Moció de denúncia a les entitats bancàries pel tracte deshumanitzat que es presenta des del Consell consultiu tant a l'Ajuntament d'Olot com al Consell Comarcal.

- Inici del transport a demanda a quatre municipis de la comarca, fet que facilita la mobilitat de les persones que no tenen vehicle propi.

Intern

- Incorporació de l'equip de dinamitzadores cíviques a l'àrea, que ha de permetre una estabilitat de funcions i tasques a l'equip, que fins ara ha sigut canviant.

- Incorporació d'un suport administratiu dins de l'Ajuntament d'Olot, fet que ha permès reordenar les tasques pròpies que pertoqueu a l'Ajuntament i ha rebaixat la pressió administrativa a l'equip.

- Incorporació de nous programes al CASG que tenen una clara implicació amb l'equip: Sostre 360 per a joves migrants sense referents familiars i sensellarisme. La novetat d'aquests programes ha provocat en alguns moments malentesos de funcions especialment entre l'equip de joves i les dinamitzadores comunitàries, però permet ampliar la dedicació de les professionals que treballen amb joves sense referents familiars a la comarca, una necessitat bàsica en aquests moments.

- L'augment del nombre de baixes laborals provocades per la pandèmia ha dificultat el treball conjunt i la continuïtat de tots els projectes, i ha requerit un sobreesforç de tot l'equip per poder atendre tot allò que estava programat entre unes i altres quan alguna companya no hi era.

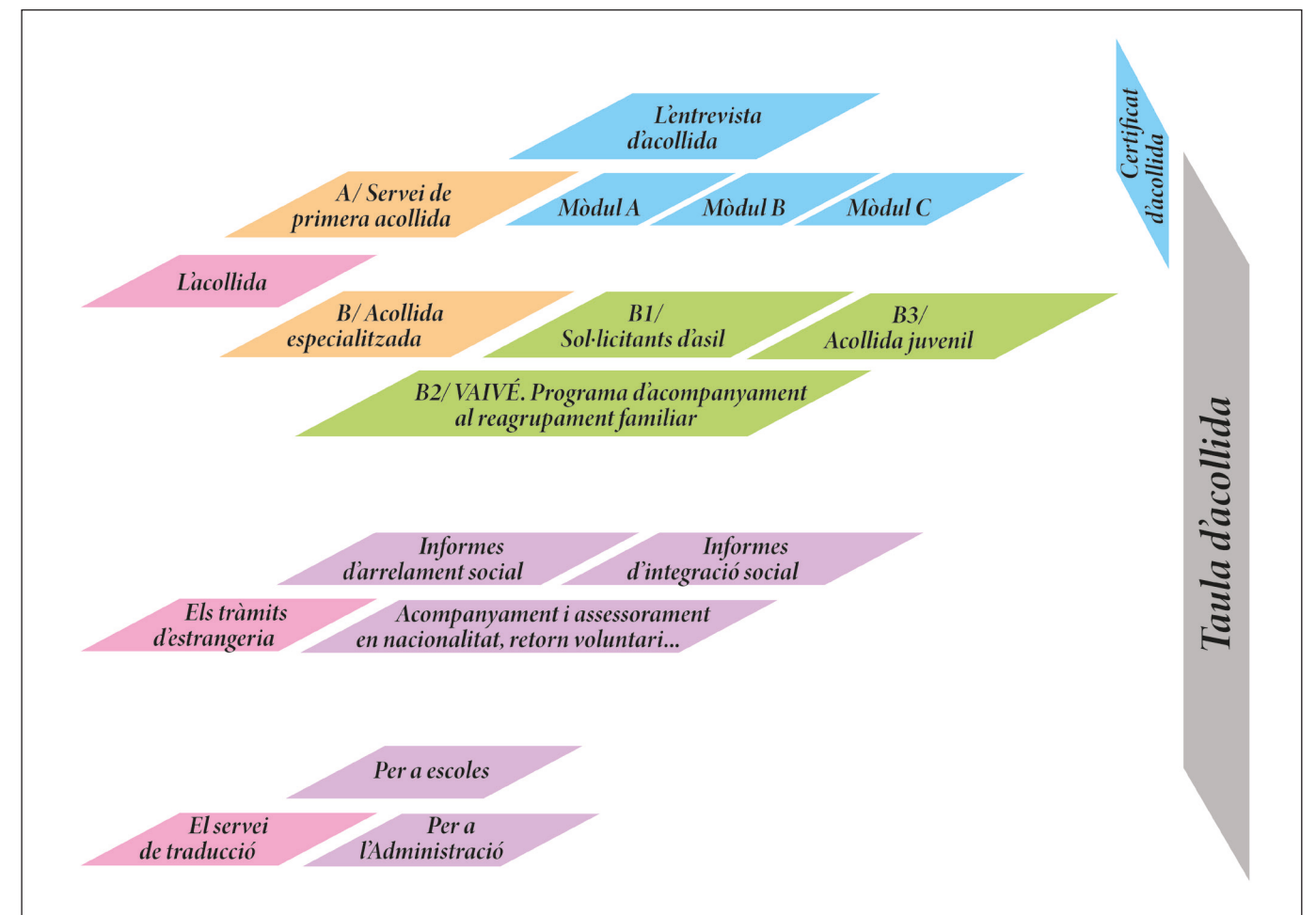
ELS RESULTATS DE L'ACCIÓ PER SERVEIS

Les persones interaccionem, ens relacionem i compartim espais comuns. Un dels valors més desitjats per a qualsevol municipi és que aquests espais compartits siguin entorns on predomini el respecte, el reconeixement a l'altre i la convivència.

Perquè això sigui una realitat, cal que coincideixin dos aspectes: per una banda, que compartim uns valors i unes normes bàsiques i, per l'altra, que puguem reconèixer i respectar la diversitat de les persones que ens envolten.

Els canvis constants de la societat actual fan difícils aquestes dues condicions. Les grans transformacions socials que es donen, si bé tenen un caràcter estructural i global, afecten de manera directa la vida de les persones. Un dels efectes d'aquests canvis és la generalització de les migracions. Tot i el descens en el nombre d'arribades als municipis garrotxins respecte de fa uns anys, la realitat és que continua havent-hi una arribada constant de persones procedents d'arreu del món i que necessiten un acompanyament i una acollida per facilitar al màxim la seva autonomia i promoure, des d'un inici, que s'incorporin a la societat. És en aquest sentit que desenvolupem el servei:

Servei d'acollida i acompanyament a persones migrades

Servei de primera acollida

El Servei de primera acollida és el servei que desenvolupa la Llei 10/2020 d'acollida de les persones immigrades i retorna-des a Catalunya. Des d'aquest servei s'informa les persones estrangeres (i totes aquelles que ho demanin) que acaben d'arribar als municipis de la comarca del drets i deures que tenen com a persones nouvingudes, per tal de facilitar la seva autonomia i promoure la cohesió social.

Segons la Llei, els ajuntaments de Catalunya amb una po-blació igual o superior a vint mil habitants han de prestar el servei de primera acollida. Per tant, de tots els municipis de la comarca, només Olot està obligada per llei a facilitar el servei, tot i que a la resta de municipis la Llei deixa ben clar que les persones tenen el dret de ser acollides si així ho demanen.

La manera més fàcil d'arribar al Servei d'acollida és a través de l'empadronament. En el cas d'Olot, l'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) és qui deriva les persones al servei, però tot i que aquest any hem detectat un augment de derivacions, encara són poquetes. A la resta dels municipis de la comar-ca, és des del mateix ajuntament que cal facilitar la informa-ció d'acollida a les persones que s'empadronen.

En l'empadronament ens continua preocupant el fet que persones (a vegades familiars) que acullen les famílies nou-vingudes no sempre els posin facilitats per empadronar-los. En alguns casos utilitzen el padró com una font d'ingrés eco-nòmic i fan pagar a la persona per deixar-los empadronar a l'habitatge.

- En relació a les arribades a la comarca destaquem:

Al 2021, la Garrotxa ha registrat una població de 59.163 per-sones i un percentatge de població estrangera del 17,22%, un xic per sobre de la catalana (16,11%) i per sota del 22,46% de la ciutat d'Olot. Per nacionalitats, l'índia continua essent la més nombrosa, seguida de la marroquina, la romanesa i la xinesa. Destaquem un any més que la nacionalitat hondurenya con-tinua creixent a la ciutat per sobre de la gambiana.

- En relació amb el servei que oferim a Olot, cal ressaltar que actualment la ciutat té 36.299 habitants i el 22,46% de persones estrangeres.

- S'observa un augment d'arribades dels col·lectius provi-nents de l'Índia, Gàmbia, Romania i Colòmbia. Cal destacar que, si bé el 2020 el col·lectiu de persones hondurenyes que vivien a Olot era més gran que el col·lectiu gambià, el 2021 el col·lectiu gambià ha augmentat bastant i se situa com el 4t col·lectiu més nombrós.

- Noves arribades a Olot: 2.201 persones.

- Baixes a Olot: 1.564 persones.

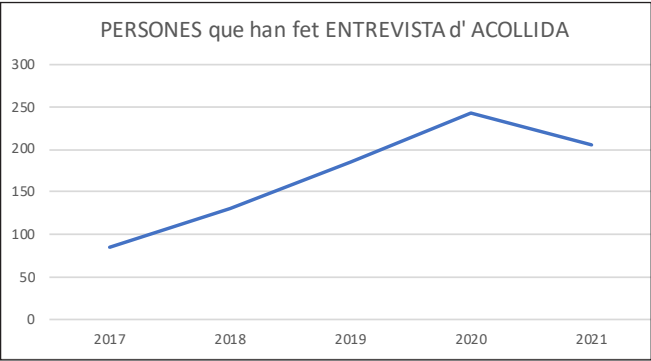
- Noves altes de persones estrangeres: 1.222 persones (el 55% de les altes totals) Sobretot d'Índia, Gàmbia, Marroc, Co-lòmbia, Hondures i Romania.

- Baixes persones estrangeres: 542 (el 34% de les baixes).

- Principals nacionalitats a Olot:

- a. Índia (1.572)
- b. Marroc (970)
- c. Romania (866)
- d. Xina (746)
- e. Hondures (731)
- f. Gàmbia (708)
- g. Ucraïna (508)

El primer pas que planteja la Llei és que aquestes persones passin per una entrevista d'acollida. En total aquest any, 206 persones han fet l'entrevista, una mica menys que l'any an-terior i estabilitzant la corba que augmentava any rere any.

Aquest 2021 cal remarcar que les persones que han arribat tenien una situació personal molt més complicada que habi-tualment, i hem detectat molta més precarietat i vulnerabi-litat; això ha fet augmentar més encara la coordinació amb l'acollida dels serveis socials bàsics.

Un cop feta l'entrevista d'acollida, les persones poden ins-criure's al mòdul C (sessions d'acollida, de coneixement de la societat catalana i del seu marc jurídic), unes sessions de 15 hores en les quals, a banda del contingut teòric, introduïm visites a altres espais, visites d'altres tècnics i dinàmiques de grup, i que donen peu a un posterior acompanyament.

Aquest 2021 s'ha continuat amb l'aposta de fer les sessions a l'aire lliure i de forma dinàmica quan les restriccions han

sigut més fortes per poder mantenir tot l'any les sessions presencials i anar visitant els diferents espais d'interès de la ciutat a través de sessions itinerants als serveis i amb la implicació dels equips tècnics municipals.

En total s'han fet 11 sessions (quatre més que l'any anterior), 2 de les quals són d'acollida juvenil, i les 123 persones que hi han assistit continuem destacant l'alt grau de satisfacció d'aquestes sessions.

Per primer any, el percentatge d'assistència d'homes és més gran que el de dones, fet que atribuïm al mòdul d'acollida juvenil, en què tot són nois.

Si bé durant el 2020 es va observar un augment de persones que no obtenien el certificat, enguany la xifra és similar a la de fa dos anys i només el 7% (9 persones) no han acreditat.

Les principals nacionalitats de les persones assistents són Hondures, Marroc, Colòmbia, Gàmbia i Perú.

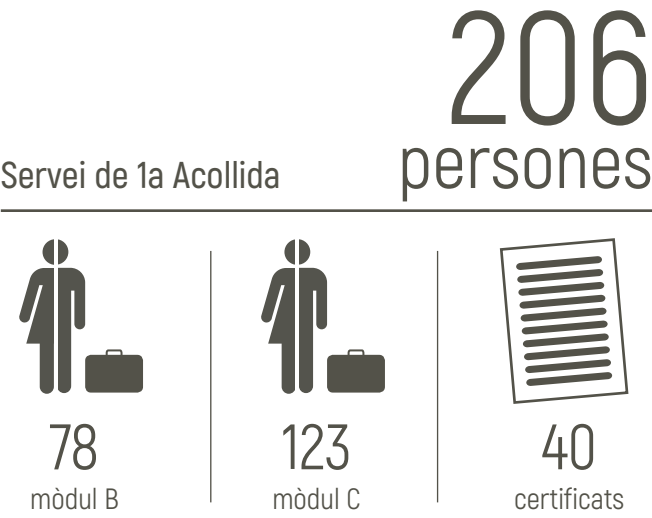
Les persones romaneses i les provinents de l'Índia i Gàmbia, tot i ser dos dels col·lectius més nombrosos que arriben a la ciutat, no arriben o arriben molt poques persones al cir-cuit d'acollida. És per això que s'ha iniciat, conjuntament amb l'OAC, reunions informatives quinzenals de moment, per a les persones provinents de l' Índia, per informar sobre el S1A.

Un cop fet el mòdul C, les persones poden fer el mòdul B (coneixements laborals) que imparteix el SOC. Aquest any el SOC n'ha impartit 6 i se n'han beneficiat 49 persones. A través d'una convocatòria de la Generalitat hem pogut impartir dos mòduls més a la comarca (1 amb FICAT i un amb CITE) i, per tant, aquest 2021 s'han fet 8 sessions del mòdul B i 78 perso-nes s'han certificat.

A banda del B i el C, existeixen també els mòduls A (llengua) que són impartits pel Centre de Formació d'Adults (CFA) i el Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL). Per obte-nir el certificat d'acollida cal haver fet 90 hores de llengua.

Aquest any s'han ofert 31 cursos generals al CPNL i s'hi han inscrit 514 persones; a l'Escola d'Adults, per la seva banda, s'hi han inscrit 199 persones als 8 cursos de català que s'hi han ofert. Cal destacar les 26 parelles que formen part del Vo-luntariat per la Llengua organitzat pel CPNL i que promou les relacions i l'aprenentatge del català a través de la conversa entre persones de la comarca.

Una vegada les persones acaben els 3 mòduls, es pot trami-tar el Certificat d'acollida, que expedeix la Generalitat. Aquest 2021 s'han fet 156 tramitacions de certificats d'acollida vincu-lades al Certificat de primera acollida: 116 persones han sol·licitat entrar al servei i estan fent els diferents mòduls A,B,C i 40 persones han acabat el circuit i han obtingut el certificat.

Acollida especialitzada

Actualment tenim tres formats d'acollida per a col·lectius específics:

Per una banda, l'acollida per a demandants de protecció in-ternacional des del 2017 i a través de l'entitat CEPAIM. Tot i que es va començar amb 3 dispositius d'acollida per atendre 18 persones sol·licitants d'asil, això ha anat augmentant amb els anys.

Com que el programa fa que les persones vagin passant d'una fase a l'altra, actualment a la Garrotxa s'han atès en la primera i/o segona fase del programa el triple de per-sones que fa 3 anys: 116 persones aquest 2021 d'un total de 45 unitats familiars. Provenen de 16 nacionalitats diferents. Enguany la més nombrosa és la colombiana seguida de la veneçolana, la ucraïnesa i l'hondurenya.

Destaquem que CEPAIM va acollir a Olot **4 famílies afganeses** que formaven part dels grups de persones a qui el govern espanyol va facilitar l'evacuació, amb caràcter d'urgència, per l'arribada del règim talibà al país.

I també, cal destacar la **necessitat d'habilitar un habitatge per acollir homes sols**, ja que durant el primer període de l'any, la majoria de persones que arribaven a les fronteres eren homes sols provinents de Ceuta i Melilla o de les Illes Canàries, on havien arribat per vies il·legals.

El 2020 la resolució de la sol·licitud d'asil tardava entre 2 i 3 anys i això permetia l'atenció de nombroses famílies en la segona fase, per la qual cosa la xifra total de persones ateses era major. Aquest 2021, el govern espanyol, amb l'objectiu d'identificar amb rapidesa aquelles persones que consideren que no són refugiades i centrar-se en els programes d'acollida i integració a les que si se'ls dona la protecció internacional, ha fet que hi hagués una **agilització de la resolució dels expedients** i això ha comportat modificacions en la 2a fase del programa, ja que a aquesta segona fase només hi poden passar les persones a les quals s'ha reconegut alguna forma de protecció. Les altres persones, un cop se'ls notifica la denegació del dret d'asil, tenen quinze dies per abandonar el recurs d'acollida i el programa.

És per això que de les 45 unitats familiars ateses l'any 2021 a Olot, 17 continuen dins del programa i 28 han sigut baixa abans de finalitzar l'any, 10 de les quals per trobar-se en situació irregular. D'aquestes 28, **el 54% (15 famílies) s'han quedat a viure a la Garrotxa** i 13 han marxat cap a d'altres terres.

Tot i així, volem remarcar que a Olot, l'any 2021, **del total de resolucions emeses, el 37,5% han estat favorables**, molt per sobre de la mitjana estatal.

Les **persones que es queden en situació irregular** ho fan quan fa poc temps que són al territori, molt lluny dels tres anys exigits per demanar l'arrelament social. En el cas de les persones sol·licitants d'asil, si aconseguixen treballar just quan se'ls notifica la resolució desfavorable, tenen l'opció de presentar un recurs i treballar fins que rebin la resolució definitiva, que sol ser als sis mesos per silenci administratiu. Així, si aconseguixen treballar sis mesos, després els queda esperar a tenir els dos anys de residència per poder demanar-ho. Per això, **l'objectiu prioritari de les persones quan arriben és la millora de la seva ocupabilitat** (aprendre el castellà i el català, treballar les competències personals...) i fer una recerca activa de feina. Això però, és molt difícil per a les persones novingudes que no parlen castellà ni català i, encara més, per a aquelles que no han estat alfabetitzades en una llengua llatina, que no coneixen la societat d'acollida i no compten amb una xarxa familiar o social de suport.

Demandants d'asil

116
persones

16

nacionalitats

Per altra banda, hi ha el Programa Vaivé, un programa d'acompanyament al reagrupament familiar en els aspectes emocionals, socials i educatius, i jurídics per tal de prevenir i/o minimitzar possibles dificultats, conflictes familiars posteriors i millorar la seva integració a l'entorn.

En total s'han tramitat a la Garrotxa **142 sol·licituds d'informes d'habitatge per al reagrupament familiar**, de les quals 119 són a la ciutat d'Olot.

El 2021 s'han fet **4 sessions informatives del Vaivé** a Olot en les quals han participat **22 persones**, la majoria homes de nacionalitat índia que reagrupen les seves parelles. Cal destacar que aquestes dones joves provinents de l'Índia no acaben arribant al Servei de primera acollida. Les sessions han servit per desencallar especialment temes jurídics i de procediment.

Al Servei de suport terapèutic hi han arribat **10 famílies noves** i s'han reobert 2 situacions familiars. En total aquest any s'ha fet seguiment i acompanyament a 35 famílies. La mitjana del temps de separació de les famílies és de 5 anys.

Reagrupament

142
demandes

22

persones
al Vaivé

10

noves famílies
a acompanyament terapèutic

Finalment, aquest 2021 hem continuat l'acollida juvenil, destinada a joves de més de 16 anys que han arribat a la ciutat.

Durant el 2021 s'han ofert **2 mòduls C** específics per a joves. Hi han assistit **28 persones** dels 39 inscrits, i 4 no han certificat. Malgrat que majoritàriament els participants són nois del Marroc menors de 30 anys, altres nacionalitats presents han sigut Ghana, Mali, Índia, Afganistan, Pakistan i Gàmbia.

Aquest suport d'acollida específic vol oferir una informació útil amb l'objectiu que les persones joves que hi participin puguin conèixer millor el seu entorn, els serveis i les entitats que hi ha a la Garrotxa per tal de poder participar i desenvolupar-se amb tantes facilitats com sigui possible.

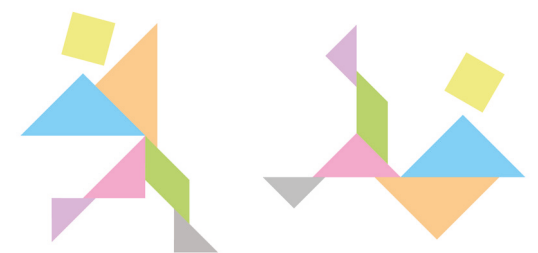
Un dels temes amb què habitualment ens trobem treballant amb persones que han passat per un procés migratori és la sensació de solitud, i dificultats emocionals i mentals causades per la situació en què es troben. El 1999, Joseba Atxotegui (psiquiatra i professora de tècniques de psicoteràpia a la UB) defineix la **síndrome d'Ulisses** com aquella que pateix la persona migrant amb estrès crònic que es presenta quan la persona s'enfronta a múltiples dificultats. En tots els processos migratoris, es produeixen, en major o menor grau, fins a 7 classes de dols relacionats amb la migració: la família, la llengua, la cultura, la terra, l'estatus social, el grup de pertinença i els riscos físics.

En aquesta línia i per millorar l'estat emocional de les persones amb qui intervenim i també augmentar-ne les relacions socials, hem iniciat una prova pilot d'**intervenció de teràpia de bosc** a un grup de **4 persones** que han viscut un procés migratori. El grup ha estat acompanyat per una guia en teràpia de bosc, una psicòloga familiar i una tècnica d'acollida.

Al acercarse estas fechas (Navidades) siento tristeza y rabia al pensar en mí país y no poder estar con los míos. Y he podido relativizar la situación y vivirla con más tranquilidad sin ansias de volver.

Hacía tiempo que cuando iba a dormir me llevaba muchas preguntas que no me dejaban conciliar el sueño y debía tomar medicación. Durante estas semanas he podido dormir bien y descansar sin medicación alguna.

El treball amb els banys de bosc ha permès obtenir una certa sensació de control subjectiu davant el context advers, ja que les persones se senten escoltades i valorades en les seves experiències vitals. I s'han apreciat **millores significatives en la simptomatologia** associada a la síndrome d'Ulisses, en l'escala de benestar mental i especialment amb el test de suport social percebut a través dels testos passats abans i després de la intervenció.

Tràmits d'estrangeria

355
atencions

198
arrelament

7
integració

Acompanyament en tràmits d'estrangeria

En aquest àmbit, 355 persones han vingut al servei per demanar informació sobre tràmits d'estrangeria:

- S'han tramitat 198 expedients a la comarca de sol·licitud de l'informe d'arrelament a la Generalitat: 155 a Olot i 43 a la resta de municipis. Una dada molt destacable, ja que representa gairebé el doble del 2020.

- S'han tramitat 7 expedients de sol·licitud de l'informe d'integració a la Generalitat.

Traduccions

188
traduccions

10
llengües
(sobretot àrab i panjabi)

- Aquest any les dades en relació amb les peticions de retorn voluntari i la detecció de la irregularitat sobrevinguda han sigut insignificants.

Cal destacar, també, que el CASG té un conveni signat amb Càritas per tenir un **assessorament jurídic** de tots aquells casos que creiem necessari derivar-los. Des d'aquest servei s'han **atès 390 persones** mitjançant un total de 591 entrevistes d'assessorament i acompanyament jurídic.

Servei de traduccions

És un servei adreçat als serveis públics i als centres educatius que atenen persones nouvingudes que no dominen les llengües oficials a Catalunya per garantir la comunicació entre professionals i persones nouvingudes. Des del CASG gestionem les demandes i la borsa de traducció. Aquest 2020 s'han fet **188 serveis de traducció presencial**, 145 dels quals són a demanda de les pròpies professionals del Consorci.

Les traduccions s'han fet a **10 llengües diferents**, i les més majoritàries són el **panjabi** i l'**àrab**, amb molta diferència. En els darrers cinc any s'ha **quadruplicat el nombre d'hores de traducció**; un servei que va en augment, any rere any.

Cuidadores 24 hores

Aquest 2021 hem editat i imprès el tríptic amb les recomanacions per a famílies que tenen cuidadores sobre com regularitzar i contractar una cuidadora, de manera que, les famílies que ho vulguin puguin **millorar la situació administrativa i laboral de les cuidadores**, tot oferint, també, un servei d'acompanyament als tràmits administratius que suposa aquesta millora.

Amb el lema *Si vols que la teva família estigui ben cuidada, cuida a qui la cuida* es vol millorar les relacions entre les cuidadores i les famílies, i millorar la qualitat de vida tant d'uns com dels altres.

El tríptic s'ha repartit a tots els ajuntaments de la comarca, casals de gent gran i centres de salut. S'ha acompanyat també d'una campanya comunicativa per tal d'arribar al màxim de persones possibles. Dins el tríptic s'hi ha encartat un full amb reflexions sobre actituds lingüístiques i quines situacions provoca un canvi de llengua al castellà fet de manera sistemàtica i sostinguda al llarg del temps. El full ha estat elaborat pel Servei de Català d'Olot-la Garrotxa del CPNL.

Ja han començat a arribar demandes de famílies que sol·liciten acompanyament per millorar la relació amb la cuidadora. La campanya ha tingut molt bona acceptació entre la població.

Joves que migren sense referents familiars

Davant de l'emergència de donar una resposta des dels diferents àmbits (jurídic, salut, formatiu, laboral, habitatge, social...) al gran nombre de nois i noies menors d'edat que han arribat a Catalunya els últims dos anys, especialment des del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, conjuntament amb els ajuntaments i consells comarcals, es va reforçar els serveis existents, amb la contractació de la figura de dinamitzadores cíviques; en el cas de la Garrotxa han sigut 2 professionals que ja hi són des de fa dos anys.

La figura de les dinamitzadores cíviques per a l'emancipació juvenil tenen l'objectiu de promoure l'acollida i la inclusió de joves residents a la comarca de la Garrotxa que han fet un procés migratori sols i que estan en situació de risc d'exclusió social.

En concret, a la Garrotxa hi ha un Centre d'emergències a Sant Feliu de Pallerols, un Centre de primera acollida a Maià de Montcal i 4 pisos assistits en diferents franges d'edat i gestionats per diferents entitats del tercer sector, i aquest 2021 s'han obert 3 pisos de gestió directa des del CASG.

Del conjunt d'infants i joves migrants sols i sense referents a la Garrotxa, la gran majoria provenen del Marroc, la zona del Magreb i l'Àfrica Subsahariana, i el perfil majoritari és d'un **home major de 18 anys**. El **63% de joves atesos** de la comarca són majors d'edat i només el **37% són menors**. En total, a desembre 2021 hi havia **119 joves** a la comarca.

Les principals raons que els joves declaren que els han empès a emprendre un procés migratori, són tres: la falta d'expectatives al seu país d'origen, la situació de pobresa en què vivim i per raons laborals (condicions, atur,...).

És important destacar la **taxa d'analfabetisme alarmant** d'aquests joves: la gran majoria arriben sense els estudis primaris acabats.

Des de l'equip de dinamitzadores cíviques s'han consolidat 4 projectes aquest any:

CONNECTEM? és un projecte de sensibilització que pretén promocionar la xarxa relacional entre els joves que viuen i conviuen a la comarca per fomentar l'apropament i la coneixença, i que neix per promoure el contacte entre joves locals i joves migrants.

Actualment hi ha **39 joves inscrits**, 21 dels quals hi participen a través de **10 tandems** o parelles de joves.

Activitats de sensibilització: 18 +1. Aquesta activitat consisteix en la visualització d'un documental produït per l'agència de comunicació i periodisme La Talaia a diferents municipis de la Garrotxa on conviuen i treballen joves que han migrat sols per servir com a punt de trobada entre dues realitats, i també per donar a conèixer la història d'aquests joves que han vingut a viure a la comarca.

L'activitat s'ha dut a terme a **4 municipis** (Santa Pau, Sant Feliu de Pallerols, les Planes d'Hostoles i Maià) i hi han participat unes **230 persones**. Cal destacar la bona acollida de la proposta i l'alta participació dels veïns i veïnes del municipi, així com professionals i joves que han fet que la projecció del documental acabés amb un col·loqui molt enriquidor.

Sou referents són unes sessions de capacitació en immersió lingüística dirigides al conjunt del personal que treballa als centres i pisos per dotar-los d'un espai de reflexió i d'eines per reforçar i treballar la pràctica del català amb els joves. S'han fet **2 sessions** impartides pel Servei de Català i hi han participat **14 professionals**.

El **Projecte S-O-M (sostenibilitat, ocupabilitat i medi ambient)** és una acció portada a terme en col·laboració amb el SIGMA (Consorci de Medi Ambient i Salut Pública) dirigida a un grup de 10 joves migrants adults sense cap referent que viuen a Olot i que no poden treballar ni fer cap formació reglada a causa de la seva situació administrativa irregular.

Els joves s'han format durant un trimestre i han tingut cura d'espais naturals no urbans de la ciutat, a través d'una recollida selectiva. Amb el material recollit es farà una exposició per sensibilitzar sobre la cura dels espais naturals del nostre entorn.

Tot i no ser una tasca remunerada, establiments i entitats de la ciutat han col·laborat en el projecte per oferir als joves vals i gratificacions com a reconeixement de la tasca feta.

Finalment, un aspecte rellevant que cal destacar aquest 2021 és el compromís de cinc ajuntaments: Santa Pau, Sant Feliu de Pallerols, Tortellà, la Vall d'en Bas i Castellfollit de la Roca, de presentar-se a la convocatòria del **Programa Treball i Formació 2020**, fet que ha permès la regularització documental de **8 joves mitjançant un contracte laboral**, i que s'ha coordinat des de l'equip de dinamitzadors cívics.

Aquest compromís ha anat en augment i durant el 2021 ha arribat a 11 ajuntaments de la comarca (s'hi han afegit: les Planes d'Hostoles, Maià de Montcal, Mieres, Riudaura, Mon-

tagut i Oix i Olot), que s'han presentant-se a finals d'any al Programa, cosa que suposa per al 2022 **14 contractes** per a joves tutelats i extutelats al territori.

Totes les accions amb joves migrats sense referents familiars es coordina a través de la **Taula de joves que migren sols de la Garrotxa**.

En global i per garantir la transversalitat de l'acollida i l'acompanyament a persones migrades de la Garrotxa, des del CASG es coordinen els diferents serveis que formen part de la xarxa d'acollida a través de la **Taula d'acollida**, que inclou els referents de l'Administració local i catalana de diversos àmbits: *l'Oficina Municipal d'Educació, el Servei de Català, el Centre de Formació d'Adults, l'Hospital d'Olot, les àrees bàsiques de salut, l'Oficina d'habitatge, Cultura, el Servei d'orientació i inserció laboral, l'Oficina d'atenció al ciutadà de l'Ajuntament d'Olot, la Policia local, el Departament de Benestar Social de la Generalitat, el SOC, Càritas i la Fundació CEPAIM*.

Aquests serveis mantenen comunicació fluida de manera continuada i es reuneixen presencialment com a mínim 2 cops l'any en el marc de la **Taula d'acollida**. L'objectiu de les reunions és intercanviar informació sobre l'atenció que donem a les persones nouvingudes i/o en procés d'assentament i detectar les necessitats per donar-hi resposta de manera coordinada. Aquest any, a diferència del 2020, **hem reprès les 2 convocatòries anuals**.

A finals d'aquest any hem fet la impressió de 1.000 exemplars nous del **mapa d'acollida**, una eina molt útil per als diferents serveis a l'hora d'apropar les persones nouvingudes als serveis de primera acollida.

119
joves

Joves migrats sols

22

contractes laborals
a ajuntaments

39

joves inscrits
al Connectem

10

jovess
al SOM

4

accions de visibilització
230 persones

Vivim en una societat clarament diversa, en molts àmbits i sentits. És important viure la diversitat com una font de riquesa social, però també com un dret. Cal garantir una igualtat de tracte i reduir les discriminacions que la ciutadania pugui patir per raons relacionades amb diversitat sexual, cultural, de gènere, funcional, de creences... Hem de posar atenció a les discriminacions i incidències que es puguin donar en aquest sentit i oferir assessorament, suport i atenció a les persones que les pateixen. És en aquesta línia que s'enfoca el servei:

Atenció a les diversitats

El servei atén la complexitat de les desigualtats socials que pot patir qualsevol persona pel seu gènere, origen, diversitat cultural, religiosa, diversitat sexual i/o de gènere, diversitat funcional,... per tal de garantir i fer efectius els drets de la població.

Procurem fer-ho des de la teoria interseccional, és a dir, tenint en compte els diferents eixos de desigualtat i com s'interrelacionen. Tot i així, en la nostra pràctica seguim encara en una lògica monofocal, és a dir, fent atenció i actuacions per a cada eix considerant la resta.

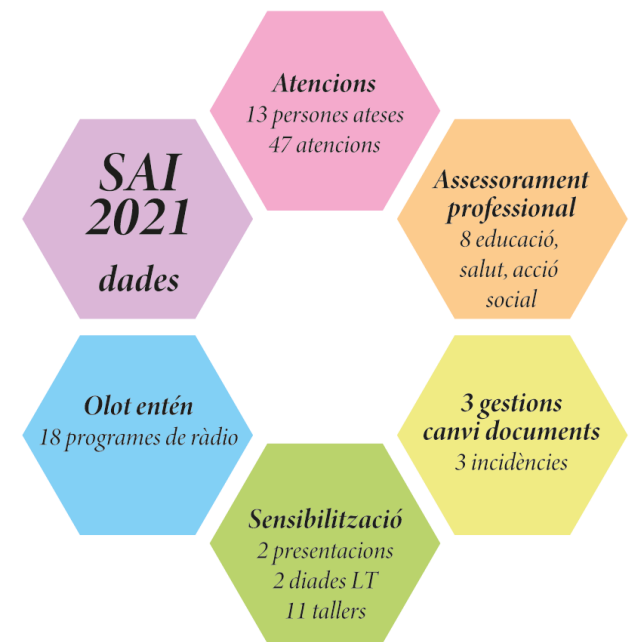
Alhora, apostem per la sensibilització, conscienciació i prevenció de les múltiples discriminacions i vulneracions de drets que persones i col·lectius pateixen quotidianament degut a la violència estructural masclista, LGTBfòbica, racista, capacitista, islamòfoba,... i pal·liar les possibles repercussions que puguin suscitar tenint en compte i potenciant l'agència de cadascú a un nivell individual i comunitari, és a dir, les pròpies capacitats de decisió i d'intervenció, i la possibilitat de crítica i de transformació social.

El servei també fomenta la visibilització i reconeixement de la diversitat no com un fet advers a la humanitat, sinó com un principi vertebrador de la societat que mereix ser tingut en compte i potenciar l'immens valor que suposa.

Diversitat sexual, afectiva i de gènere

Enguany, el SAI ha atès **13 persones**, a les quals s'han fet 42 atencions individuals i/o familiars. El perfil de població atesa és majoritàriament persones trans* adolescents, joves i persones adultes i familiars.

Ens trobem que el confinament ha fet aflorar neguits i malestars en relació amb la identitat i/o expressió de gènere. Infants, adolescents i joves amb expressions o identitats de gènere no normatius que manifesten solitud, manca de referents, aïllament, manca de suport familiar, manca de suport als centres educatius. Un tema complex que actualment no es treballa gaire des del sistema educatiu i que, quan es fa, costa focalitzar la mirada en la gestió de la diversitat dins el grup i, en canvi, se situa i s'intervé més en un nivell individual.

S'ha fet la gestió de **3 modificacions de documents de la targeta de salut** per a persones trans* i s'ha acompanyat en la gestió de documents al Registre civil. També s'han atès **3 incidències**.

S'ha fet **8 assessoraments a professionals** de diferents àmbits: Educació (centres educatius, EAP), Salut (CSMIJ), Joven-tut, Esports, Registre civil i Serveis socials.

S'ha presentat **els resultats de la diagnosi sobre les realitats LGTB+ a la Garrotxa** a personal tècnic i polític, i a la ciutadania a través de dos vídeos que s'han difós als mitjans de comunicació i xarxes socials.

Jo em sentia com en una presó en el meu cos, no sabia què em passava. Durant el confinament, mirant vídeos a les xarxes vaig descobrir que jo era una persona trans. I al canviar de centre educatiu, en un entorn amb diversitat sexual afectiva, vaig poder veure que hi havia moltes altres maneres de ser.

Jove trans, 17 anys.

SAI

13
atencions

13
persones
ateses

5
accions
visibilització

En temes de sensibilització s'han fet **3 activitats**: la commemoració del Dia de la visibilització de les persones trans* (31m) i el Dia de la visibilitat lèsbica (26a), i la presentació del llibre *Ya no soy esa* d' Irantzu Varela, on van assistir unes 60 persones.

S'ha fet **11 tallers** de la dinàmica moltes maneres de ser i estimar a diferents centres educatius i s'han emès **18 programes de ràdio**: *Olot entén*.

Igualtat de gènere

Retalla les violències, enganxa les cures és una campanya de prevenció de les violències masclistes i LGBTIfòbiques desenvolupada a la comarca. La campanya vol contribuir en la identificació, la transformació i l'erradicació de les violències de gènere. Aquesta segona edició ha comptat amb la participació de tots el municipis de la Garrotxa i s'ha desenvolupat a través d'una programació cultural. La cultura ens explica el món en què vivim, però també és un espai per construir el món en el qual ens agradaria viure. Retalla les violències, enganxa les cures ha apostat per una cultura feminista, una cultura que defensa els drets culturals i garanteix l'accés, la participació i la contribució a la cultura des de paràmetres de diversitat, equitat i sostenibilitat. S'han programat **14 espectacles** de 6 companyies, en els quals han participat, aproximadament, **700 persones** de totes les edats.

Retalla el silenci davant d'una agressió i enganxa un canvi de valors, sobretot de respecte a la diversitat.

En el marc de la campanya també s'ha fet la formació sobre Feminisme interseccional per a entitats i persones feministes, en la qual han participat 15 persones de Dones Alba, Grup de dones de Sant Feliu, Grup de dones de Besalú, i algunes a títol individual o vinculades al SIAD.

Campanya

*Retalla
les violències,
enganxa
les cures*

700
persones

14
activitats

21
municipis

A un nivell intern, la comissió d'igualtat del CASG ha fet la revisió de la guia de llenguatge inclusiu i ha dut a terme la segona sessió sobre cures a les organitzacions. També ha fet dues campanyes de sensibilització: la del 8 de març "Som corresponsables?", i la d'estiu "Omple la maleta de lectura feminista!".

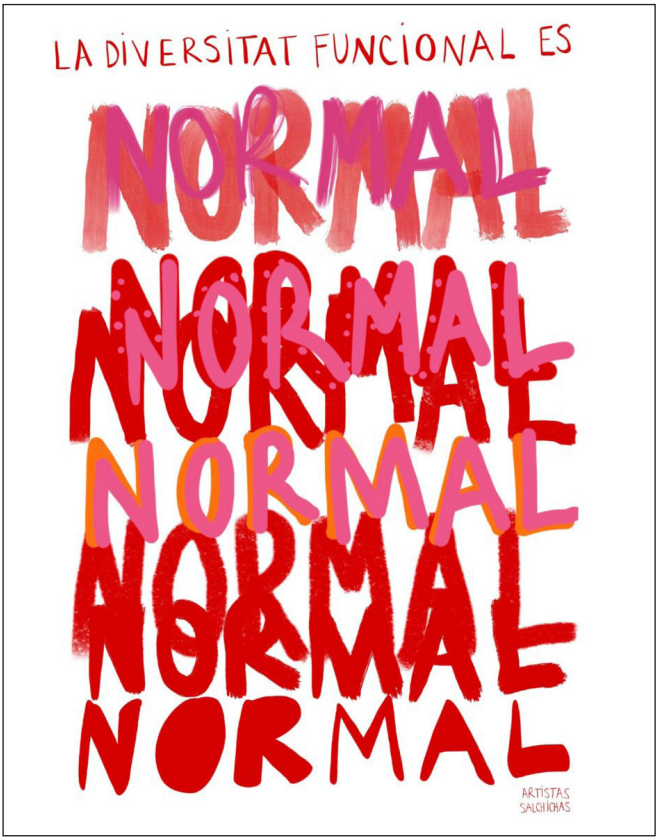
Diversitat de creences

El Grup de Diàleg Interreligiós ha mantingut les seves trobades al llarg de l'any i hi continuen representades cinc confessions religioses. Tot i això, les trobades s'han ressentit de la virtualitat i són menys habituals i menys fluides.

Des del Grup s'ha organitzat la **Mostra de Cinema Espiritual** amb dues projeccions, una a Olot i una altra a la Vall d'en Bas, amb un total de **44 assistents**. Com a novetat, s'ha facilitat la visita a **6 espais de culte amb professorat de les aules d'acollida**: els tres oratoris musulmans, els 2 evangèlics i el Gurudwara Sikh.

Diversitat funcional

Aquest any hem continuat amb l'itinerari en drets civils engegat el 2020 que porta per nom *Cossos i ments, la dignitat de la diferència*. Hem iniciat el projecte Normal, que ha consistit en la creació d'un dispositiu mòbil de fabricació de pòsters que, instal·lats a diversos punts de la ciutat, conviden a reflexionar i plasmar la diversitat funcional en un paper. Amb els 300 cartells que s'han creat està previst que es facin accions als instituts de la comarca i es generin cercles de conversa oberts per parlar del tema.

Diversitat cultural

En l'àmbit de la diversitat cultural s'ha continuat amb els projectes iniciats l'any anterior en relació amb la discriminació racista.

Per una banda s'ha treballat la **discriminació racista en l'accés a l'habitatge** a través d'un procés que ha durat tot l'any i en el qual hi han treballat, conjuntament, persones de diversos orígens, agents de la propietat immobiliària, entitats socials, entitats veïnals i tècnics de les administracions locals, i s'ha consensuat una diagnosi conjunta del tema i pactat línies de treball que han de permetre millorar l'accés a l'habitatge de qualsevol col·lectiu de la ciutat. El procés ha estat guiat per la UdG.

Per altra banda, s'ha configurat un grup de **12 joves** que rebrà la formació durant el 2022 d'agents de sensibilització en diversitat, interculturalitat i prevenció de violències, des del programa **Joves Referents** que es duu a terme a través del Centre d'Estudis Africans Interculturals. Es tracta d'un projecte que feia anys que volíem engegar per poder canalitzar i treballar, amb persones d'orígens diversos, la discriminació i el racisme.

Paral·lelament, hem acompanyat mensualment un grup de dones d'origen gambià per canalitzar neguits, necessitats i propostes, i també a les entitats de la comarca que fomenten la convivència intercultural i que lideren molts dels actes i activitats que es fan en aquest àmbit a la comarca.

Un dels temes que cada any duem a terme i en el qual es troben totes les diversitats és la **sensibilització a través de la Guia de recursos educatius**. Les dinàmiques que s'han ofert per a aquest curs escolar han estat de temàtiques diverses relacionades amb la inclusió, la diversitat afectiva sexual i de gènere, la resolució de conflictes i el bon tracte. Hem ofert un total de 7 dinàmiques. Enguany s'han realitzat **78 dinàmiques** a **20 centres educatius** d'Olot i comarca, respecte a les 47 a 10 centres del curs passat. Malgrat la pandèmia, s'han pogut realitzar totes les que s'han demanat, s'ha arribat a **1.320 alumnes**.

Com a novetat, al setembre s'han canviat dues dinàmiques per un taller que consta de 3 sessions: *El poder de la paraula*; una dinàmica per abordar les relacions entre iguals, expressar emocions i fer cohesió de grup, que té com a base els cercles de diàleg, i restauratius com a prevenció de violències als centres educatius.

Dinàmiques
en centres educatius
de la comarca

1.320
alumnes

10
centres

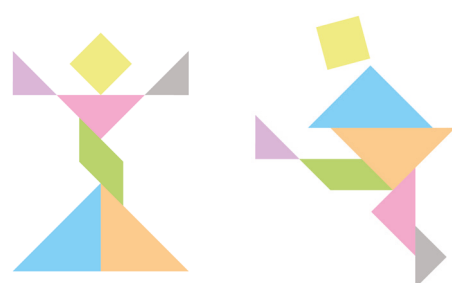
L'entrada als centres educatius ens permet generar un vincle amb els centres i conèixer la realitat de les aules, i això ha facilitat que a més de les sessions ens hagin demanat també:

- 4 sessions amb l'alumnat d'una aula de 6è per treballar la cohesió i conflictivitat.
- Suport i assessorament en la mediació de 2 conflictes.
- 2 sessions a un institut amb els delegats de convivència.
- Assessorament en un conflicte d'aula en un institut.
- 1 sessió sobre migracions.
- 15 hores de formació telemàtica a professorat en resolució de conflictes i promoció de la convivència, en la qual hi han participat 20 docents.

Jo fa uns anys, a l'institut no em vaig portar bé; jo maltractava i no n'era conscient... Llavors vaig aprendre-ho en una mediació i ara intento aplicar-ho amb els grups que porto com a monitora.

Finalment, aquest 2021 hem iniciat també el treball de **promoció del bon tracte en l'educació no formal**. Arran de la preocupació detectada sobre el maltracte entre iguals en activitats de lleure, s'ha treballat per crear una xarxa d'agents de bon tracte conjuntament amb el Servei de Joventut del Consell Comarcal, en col·laboració amb els Serveis d'Educació, Joventut, Cultura, Esports i Lleure d'Olot i comarca. S'ha configurat un **protocol** per tal d'abordar aquests fets des de la primera detecció i s'han fet **6 sessions** explicatives amb la participació d'un total de **80 persones** procedents de **74 entitats**, serveis o projectes diferents.

Introspecció personal del bon i mal tracte en mi mateixa i una reflexió guapa de com aplicar-ho. M'ha fet obrir els ulls i ordenar conceptes.

L'èxit en la gestió de la diversitat passa en gran mesura per establir **relacions socials de qualitat** entre persones diverses. És evident que l'espai físic juga un paper clau en tot aquest tema i, per tant, la manera com dissenyem la ciutat ens mostra també la manera com volem que la nostra ciutadania s'interrelacioni o, per contra, no es relacioni. Des del món social hem de poder influir per tenir una ciutat més amable, insistint en el disseny d'espais públics que promoguin les relacions i facilitant espais de trobada als barris: apostar per un model de casals de barri que faciliti el contacte entre la ciutadania i promogui les activitats conjuntes. De fet, entendre els barris com a espais de construcció comuna i de suport comunitari ha de ser la base de la millora de les relacions socials. Per això és important estar atents als barris que estan en una situació més desavantatjosa i posar-hi esforços perquè esdevinguin barris amb més teixit social, més equipaments...

Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis

L'essència d'aquest Programa d'intervenció comunitària als barris i als municipis de la Garrotxa és promoure les relacions socials en un territori des d'una mirada educativa i comunitària.

La intervenció en un territori concret, ja sigui un barri o un municipi, ens permet concentrar la mirada i tenir una visió més profunda de les necessitats, potencialitats i qualitat de les relacions que s'hi estableixen. Amb una diagnosi acurada de la zona podem marcar-nos uns objectius i generar projectes conjuntament amb les persones que hi viuen, per tal de millorar la qualitat de vida de tothom. En els projectes s'aposta sempre per una metodologia comunitària, amb una clara estratègia relacional.

Aquest 2021 ens hem centrat en un barri d'Olot, Sant Miquel, i en un municipi, Mieres.

Barri de Sant Miquel- les Tries a Olot

El treball al barri de Sant Miquel i les Tries és precisament el que fa més anys que duem a terme des de l'àrea, ja que el vam iniciar l'any 2006 i aquest any hem fet un pas que ha permès tenir menys presència al barri i donar més autonomia a la gent del barri.

Un dels pilars importants que permeten la transformació del barri és el Pla integral d'accions de millora (PIAM), un document que marca les principals accions de millora necessàries i que va sorgir d'un llarg procés participatiu amb la implicació de molts veïns i veïnes.

Les decisions sobre les properes passes del PIAM es prenen a través del Consell de barri per consens amb totes les persones que hi participen. Aquest any s'han fet **4 consells**, amb una mitjana de participació d'una mitjana de **25 persones**, un nombre inferior als altres anys, però que ja va ser així

després del confinament dur i durant tota l'època de restriccions. Aquest any s'han fet, també, **2 caminades amb veïns i veïnes** per conèixer de primera mà i sobre el terreny les propostes que recull el PIAM.

150.000
euros

PIAM

233

participants al procés
participatiu

2

accions
desenvolupades

25

persones
al Consell

Tot i això, s'han prioritzat 2 actuacions del PIAM:

- **Procés participatiu de tres espais del barri: les Mates, espai intervolcànic i plaça de Sant Miquel.** Han participat 233 persones a les 93 accions i s'han dut a terme 140 enquestes.
- **Teatre social al barri, *Entranyes*.** S'ha consolidat la 3a edició del festival amb 5 espectacles durant un cap de setmana d'octubre, amb una mitjana de 30 persones cadascun i una comissió organitzadora petita, però cada vegada més autònoma.

L'hort comunitari, uns dels projectes molt consolidats al barri, ha permès que 7 persones se'n responsabilitzessin durant l'any i ha permès, també, que a més d'elles, veïns i veïnes es beneficiessin de la collita.

En relació amb el cosidor, hi han participat 30 dones i aquest any s'ha dedicat més a cuidar les relacions i conèixer serveis i activitats de la ciutat, cosa que ha permès que diferents professionals hi passessin. El cosidor és un espai que permet treballar i poder debatre sobre el dia a dia del barri i de les diferents cultures que coexisteixen al barri.

Finalment, volem destacar que el casal de barri ha funcionat com a equipament de proximitat i ha pogut donar cabuda a moltes entitats que, mentre no hi havia restriccions o aquestes eren més permissives, han trobat al barri un espai on continuar la seva tasca i tenir espais de trobada.

Mieres

Aquest és el cinquè any que el municipi i el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa tenen conveniat el servei de dinamització del municipi. És per això, que una tècnica de l'equip destina 12 hores setmanals a promoure relacions entre les persones de Mieres.

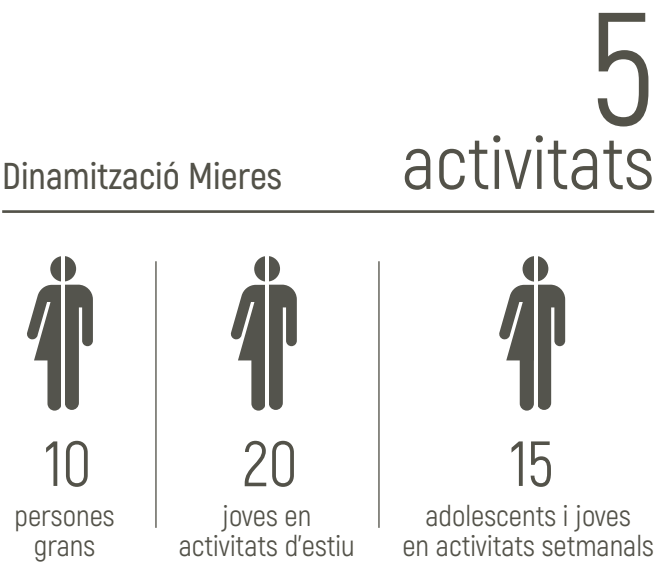
Aquest any s'han consolidat les activitats setmanals amb persones grans com una part molt important del projecte de dinamització comunitària al municipi. Tot i això, la pandèmia ha suposat un canvi de perfil en les persones grans participants. Diferents edats, persones que venen a viure a Mieres, persones que marxen, preferències diferents, situacions de salut diverses... i ara les persones que hi participen són menys dependents. La mitjana de participació segueix essent d'entre 7 i 10 dones.

En relació amb el treball amb joves i adolescents, des de fa 2 anys s'aposta per fer una planificació d'activitats d'estiu totalment lúdiques; tot i així, des de la nostra mirada comunitària tenim present anar incorporant els temes socials i

relacionals. Per això algunes de les activitats que hem fet aquest estiu són tallers amb entitats de la comarca i del municipi. En total, 20 adolescents i joves han participat en les activitats d'estiu. Aquest any, però, hem pogut mantenir el grup més enllà del període estiuenc i entre 8 i 15 joves participen setmanalment d'activitats diverses amb l'objectiu de crear consciència de grup. Aquest era un repte que feia anys que perseguíem i aquest any hem pogut fer-lo realitat.

A més, hem pogut participar en 5 activitats que fomenten la relació entre diferents col·lectius del poble. En aquest sentit, nosaltres donem molt de pes al que passa entre les persones i la valoració és positiva.

Així doncs, la gestió de la convivència i la promoció d'un bon veïnatge són dos reptes constants que han d'abordar tots els municipis. Els canvis constants de la societat actual i la duresa d'algunes situacions personals sovint no afavoreixen ni faciliten que aquests reptes esdevinguin una realitat. Aquestes situacions són, també, una oportunitat per al treball social comunitari, per a la transformació de les relacions socials existents i per fer que la ciutadania sigui la protagonista del canvi. No obstant això, l'individualisme, les desigualtats, les condicions personals dures i la dificultat per acceptar una societat canviant i diversa fa que les persones, més enllà de buscar en l'entorn més proper aquest suport i acompanyament, sovint evoquem en aquests espais comuns el malestar i les preocupacions. Aquest fet acaba generant conflictes i situacions tenses en els espais més quotidians de les persones: l'escala, el bloc de pisos, el parc del costat, el carrer... En definitiva, acaba malmetent el bon veïnatge i transformant-ne el concepte.

El bon veïnatge és un repte permanent i el servei de veïnatge i convivència treballa en aquesta línia, des de tres eixos: la intervenció en casos de conflicte, la prevenció i la sensibilització.

Veïnatge i convivència

Veïnatge i convivència és un servei adreçat a totes aquelles persones que, per algun motiu o altre, el seu entorn més proper i les relacions amb els seus veïns són febles o estan deteriorades i necessiten una mirada externa perquè millorin. Per tant, s'actua de manera reactiva quan hi ha un conflicte entre veïns/es d'un bloc, d'un determinat espai públic...

També s'actua preventivament en aquells espais en els quals detectem indicadors (alta mobilitat de veïns, estructura deficient, aglomeracions...) que fan pensar que poden aparèixer conflictes a llarg o mitjà termini.

Finalment, també es fan accions de sensibilització per poder reflexionar conjuntament amb la ciutadania sobre tots aquells aspectes que malmeten la convivència.

El 2021 podem dir que hem recuperat l'essència del servei, la presencialitat, i s'han prioritzat les visites a les comunitats veïnals i la presència al carrer.

En l'eix d'intervenció en casos de conflictes, de gestió alternativa de conflictes veïnals, aquest any han arribat 66 casos de conflicte nous, una dada molt per sobre de la de l'any anterior (22), cosa que ens mostra que el servei ha tornat a rebre moltes situacions de conflicte. En aquest sentit, hem pogut observar com l'entrada de casos, el servei recupera el ritme elevat que l'havia caracteritzat al llarg dels anys. Al mateix temps, cal destacar que continua predominant el treball més reactiu. Dels 66 expedients oberts, 56 són reactius i 9 preventius.

Al llarg del 2021, s'han fet 133 intervencions, 72 accions, i s'ha intervingut en 4 municipis. Al mateix temps, el temps mitjà de gestió dels casos presenta un increment important si el comparem amb l'any anterior (s'ha passat de 2 mesos de mitjana el 2020, a 1 any i 3 mesos el 2021). Aquesta dada ens

mostra que el servei durant el 2021 ha treballat en situacions de conflicte més complexes, on aquest conflicte en alguns ocasions fins i tot esdevé crònic, però també és un indicador que s'han prioritzat conflictes en què l'acompanyament i el procés esdevenen cabdals. És a dir, s'ha fet un canvi significatiu i s'ha passat de situacions de conflicte concretes, a situacions més relacionals on l'acompanyament a les persones i els processos de treball acaben tenint més importància.

Les problemàtiques que s'han treballat des del servei estan centrades totalment en les dificultats de relació i comunicació, i en problemes de sorolls o molèsties. Al mateix temps, s'ha de tenir en compte que s'han cronificat aquestes situacions i que creix el malestar de les persones.

També destaquem que continuen estant presents els aspectes més estructurals: a 8 dels expedients treballats sobresurt la manca d'organització de la comunitat, i en 5, les mancances estructurals. En aquest sentit, podem observar que on hi ha mancances estructurals i d'organització, els conflictes s'agreugen i es fan més visibles.

Finalment, volem ressaltar que durant el 2021 només hem treballat intensament en una comunitat que presenti mancances estructurals, ja que així ens ho vam marcar com a repte: intervenir en una però de manera intensiva. La valoració és positiva perquè hem aconseguit desencallar temes clau per tal que es pugui fer una rehabilitació integral del bloc.

(...) oi que aneu per les comunitats? És que m'han explicat que ajudeu els veïns, i m'agradaria que vinguéssiu a veure el meu bloc. No podem viure de la manera que vivim. Ningú ens fa cas, i ningú fas res (...) Oi que vindreu?

En l'eix de **prevenció**, i tenint en compte que aquest any la situació ens ha portat a centrar-nos a intervenir des d'una perspectiva més reactiva, podem destacar que durant aquest any hem tingut presència a 3 comunitats veïnals, i hem reactivat el projecte Comunitats amb vida, però introduint canvis. En aquest sentit, hem prioritzat fer un diagnòstic conjunt amb l'àmbit de serveis socials bàsics, per després plantejar un pla de treball que inclogui les diferents necessitats de les persones. Això ens ha permès detectar un agreujament de les problemàtiques i un augment de la complexitat en les comunitats veïnals. La situació de les persones cada vegada està més cronificada, i hi ha molta necessitat de compartir espais i de mantenir-los.

Hi ha **19 casos oberts d'espai públic**. Això ens porta a confirmar que s'han fet moltes intervencions a l'espai públic (60 intervencions en total) per tal de fer observació i fer accions per donar resposta a conflictes concrets.

Ens preocupa que la prevenció en l'espai públic hagi anat perdent terreny (fa anys que la prevenció sempre era la que predominava pel que fa a la intervenció), i en canvi hagi guanyat pes la vessant més reactiva.

En relació amb la prevenció a l'espai públic, ens trobem amb situacions que no responen a dificultats en les relacions, sinó a aspectes més estructurals o de demandes puntuals. Caldria enfocar-se cap a aquells aspectes més estratègics per tal de promoure canvis estructurals, o la vessant més

preventiva en relació amb la necessitat de crear més espais de trobada i que se'n faci més ús.

Al mateix temps, aquest any hem passat d'estar presents al carrer i ser la porta d'entrada de moltes incidències, a percebre que la nostra figura a vegades s'entengui des del control i el manteniment, quan en realitat és preventiva i en clau relacional. És a dir, ens cal reivindicar que la nostra funció té a veure amb promoure que passin coses, que es configuri un nou mapa relacional en aquells espais en desús i s'incideixi en la transformació de l'espai públic perquè sigui un espai que faciliti i promogui les relacions entre les persones.

Veïnatge

i convivència

133

intervencions

4

municipis

66
casos nous

Més enllà de promoure que cadascú sigui el motor de resolució de les pròpies necessitats, també és important potenciar la implicació dels ciutadans en els afers col·lectius. Fer-ho és una mostra de civisme, de preocupació pel bé comú i, en definitiva, de voluntat de millora de les condicions de vida del conjunt de la població, més enllà dels interessos particulars.

L'Administració pública ha de facilitar les condicions perquè els ciutadans exerceixin els seus drets de ciutadania i el seu rol cívic. Per tant, el foment, l'estímul i la posada en marxa d'espais per a la participació social ha de ser una voluntat clara que s'ha de concretar en accions. Accions que cal que siguin pensades i reflexionades, i que necessiten un pla o un model de participació consensuat políticament que ho faci possible.

Participació

Actualment estem col·laborant i treballant en **quatre municipis** de la comarca: Mieres, Olot, Montagut i Oix, i Riudaura.

En tots ells hem acompanyat processos de pressupostos participatius, és a dir, processos de deliberació i debat ciutadà per definir una part del pressupost públic municipal en funció de les necessitats que les mateixes persones detecten i prioritzen.

A Riudaura es continua el procés iniciat el 2018 amb l'inici dels pressupostos participatius, per tal de construir una cultura democràtica al poble que desperti l'interès de veïns i veïnes, potencii la confiança entre ells i l'Administració municipal, i impulsi la participació de la ciutadania en la presa de decisions sobre una part del pressupost municipal.

Aquest projecte se segueix fins al 2019, però el 2020 queda aturat per la pandèmia de la Covid-19. Aquest 2021 l'Ajuntament vol tornar a iniciar els **pressupostos participatius** donant èmfasi sobretot al col·lectiu de joves i de gent gran com a grups que han estat poc representatius en el processos participatius al poble, tot i que finalment s'ha fet generalista atès que per franges no ha tingut resposta.

En relació amb aquest procés, s'ha fet una recollida de **17 propostes veïnals** relacionades sobretot amb la mobilitat al municipi, amb urbanisme dels espais públics i també la posada en marxa d'algun equipament municipal, com ara un espai lúdic i biblioteca.

D'aquestes, **8 propostes van ser validades** i van passar a votació. Un total de **58 persones** hi van participar, dada que representa l'**11,15% de la població**.

El retorn s'ha fet "porta a porta" a través d'un díptic informatiu amb els resultats de les votacions.

En el cas de **Mieres**, també hem pogut desenvolupar tot els processos amb normalitat i tal com s'havien planificat en un inici. En total s'han dut a terme **4 processos**:

El **consell dels infants** ha creat aquest any un projecte per pintar els murals de les parets del pati de l'escola. Al procés hi han participat **41 alumnes** de l'escola CEIP Finestres, de 3 a 12 anys, a més de l'equip educatiu del centre i l'artista urbà professional, que va fer l'acompanyament del projecte.

En relació amb els **pressupostos participatius 2022-2023**, s'han recollit **21 propostes vàlides**. Una quarantena de persones van assistir a les trobades veïnals dels pressupostos participatius, que han acordat les propostes que cal valorar tècnicament. A les votacions hi ha participat un **32,14% de la**

població de Mieres amb dret a vot. Hi ha propostes urbanístiques però també de millores d'equipaments o de memòria històrica i medi natural. Cal destacar la implicació del grup de joves, que era la primera vegada que podien participar de manera directa.

Aquest 2021 també s'ha creat la *Comissió gestora de can Musquera* per donar forma a la gestió col·laborativa d'aquest equipament. En aquesta comissió hi participen 5 entitats i membres de l'equip de govern.

Per últim, aquest any s'ha obert la presentació de candidatures i s'han fet *votacions del Jutjat de Pau*: hi ha hagut 2 candidatures.

Aquest any també s'ha aprofitat per *revisar el Reglament d'usos d'espais i material municipal* amb el **Consell de poble**, un òrgan format per **una vintena de persones** que integra l'equip de govern, oposició, jutgessa de pau així com les associacions del municipi.

En global, sobre la participació al municipi destaquem que les persones han estat diverses en edats i gènere, així com també la tipologia de propostes i origen d'aquestes, i especialment que es nota que **fa 6 anys que es fan processos de manera continuada al municipi** i això fa que aquesta dinàmica municipal ja estigui del tot integrada en la vida de Mieres i, per tant, la part pedagògica de la participació ciutadana sigui ja una realitat al poble.

A **Montagut i Oix** ja fa 2 anys que hi som i aquest 2021 hem dedicat una part de la nostra feina a donar estructura i pactar amb l'Ajuntament què s'entén per participació, quines fases té un procés i poder aclarir com volen entendre i portar a terme la participació ciutadana al municipi.

També s'ha aprofitat per donar estructura formal a la participació del municipi amb la creació d'un òrgan de seguiment i consulta dels processos, el Consell de municipi, un òrgan amb representants de les associacions i de l'equip de govern.

Aquest 2021, i com a procés concret des de l'Ajuntament, es va proposar donar continuïtat al procés anterior a través de trobades veïnals temàtiques que facilitessin la presa de decisions, els acords i el consens en actuacions de millora. És per això que s'ha *fet un procés participatiu sota el lema "Parlem de turisme"*. El turisme és un motor important pel municipi, tot i que de vegades també és una font de conflictes i de saturació per a les persones que hi viuen. Amb aquest debat sobre la taula han anat sorgint la resta de temàtiques previstes que hi tenen relació directament o indirecta.

En el procés participatiu hi ha participat un representat de cada entitat, 13 en total. A més, 50 persones han participat en les trobades veïnals per recollir propostes. A les trobades hi ha hagut representació tant del món associatiu com econòmic del municipi. Tot i que pot semblar un nombre baix, cal tenir en compte que era el primer procés amb trobades veïnals presencials. La participació ha estat equitativa en relació amb el gènere i les edats, ja que hi han participat perfils diferents i persones diverses.

Finalment, a **Olot**, aquest ha estat el primer any en el qual no hi ha hagut pressupostos participatius. La valoració feta els darrers tres anys anteriors ha fet que no es continués el projecte i que s'apostés per processos participatius per a temes concrets de ciutat.

Aquest any s'han centrat en dos processos: *Olot Pedala* (un procés per millorar la mobilitat amb bicicleta i vehicles de mobilitat personal a la ciutat) i el desenvolupament de les propostes sorgides dels pressupostos participatius 2020 de la zona nord. En concret s'han acabat d'implementar 3 propostes i n'hi ha 2 més que acabaran de fer-se realitat aquesta primera meitat del 2022.

El treball per processos concrets amb objectius clars i temàtiques acordades es valora molt positivament, ja que trenca amb la competició per barris i el clientelisme i repartiments de diners que els pressupostos participatius havien generat els últims anys. Apostar per una cultura participativa i democràtica clara i continuada ens apropa al somni de tenir una societat més implicada, responsabilitzada amb els aspectes públics, i enriqueix la política pública adaptant-la millor a les necessitats i fent-la més democràtica.

En l'àmbit de la participació s'hi inclou també la tasca de les associacions i el voluntariat com les dues formes de participació més destacades. Habitualment acostumen a anar de bracet, ja que moltes entitats socials es nodreixen de la col·laboració desinteressada del voluntariat. És un valor per al municipi, com a reflex de la societat diversa i la seva capacitat de mobilització al voltant de projectes col·lectius. Les associacions són generadores de canvi, detectores de necessitats socials i enriqueixen la qualitat de vida de les ciutats; són una part important de l'engranatge necessari per assolir la cohesió social. Com a Administració pública que reconeixem aquesta vàlua, hem de donar suport a les entitats i no podem fer-ho d'altra manera que no sigui conjuntament amb elles.

Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)

La vida associativa ha pogut reactivar-se de mica en mica aquest 2021 sense arribar en cap moment a la plena activitat. En alguns casos, les entitats s'han ressentit de tot aquest temps d'inactivitat i s'han donat problemàtiques en els relleus de juntes o, fins i tot, hi ha hagut entitats que han aturat la seva activitat.

També s'han pogut tornar a fer accions de voluntariat, tot i que la majoria dels grans esdeveniments que acollien un gran nombre col·laboradors encara no s'han pogut tirar endavant i, per tant, el nombre total de persones implicades en la col·laboració ciutadana no es recupera fins a les xifres anteriors a la crisi generada per la COVID-19.

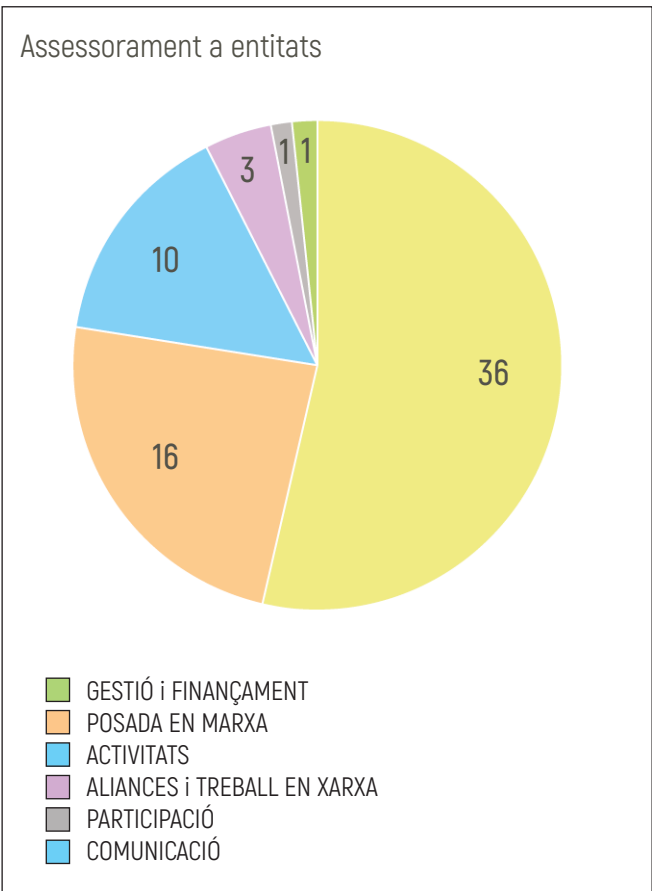
Aquest any s'han fet **61 atencions a entitats**, un augment significatiu respecte del 2020 (41 entitats), però que encara no es recuperen les xifres prèvies a la pandèmia (118, l'any 2019). És important destacar que aquest any hem pogut fer un acompanyament millor a dues entitats (totes dues de l'àmbit de la gent gran) per tal de poder treballar a fons les necessitats que tenien, un procés de treball que valorem positivament i que ens agradaria que s'anés estenent a totes aquelles entitats de la comarca que ho puguin necessitar.

Les temàtiques dels **assessoraments i acompanyaments** pels quals contacten amb el servei són els següents:

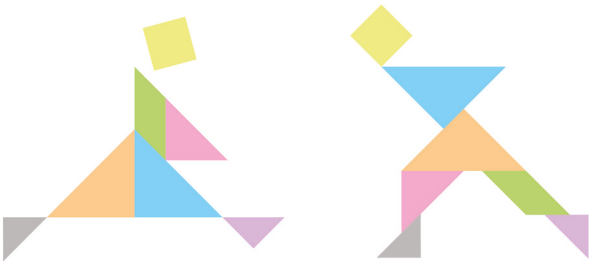
Pel que fa al **Punt de Voluntariat**, l'espai de referència per a qualsevol persona que vulgui fer voluntariat, participar del teixit associatiu de la comarca o col·laborar de manera puntual en activitats de la ciutat, ha retornat a l'espai presencial i sense cita prèvia.

Hem atès **17 persones**, una disminució molt gran respecte d'altres anys, un 50% menys respecte de l'any anterior. D'aquestes, **5 persones han acabat fent voluntariat** i han sorgit **9 crides de voluntariat** per part de les entitats.

A més, no s'ha fet cap activitat de voluntariat corporatiu, però sí que s'ha reactivat el **servei comunitari a ESO**, amb una participació de **20 alumnes**.

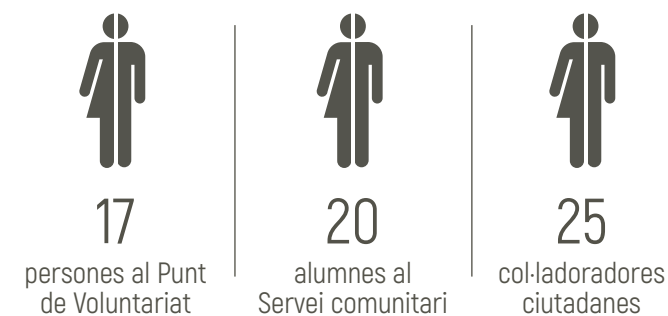

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Entitats i voluntariat **61** atencions

En relació amb les **activitats de col·laboració ciutadana**, s'han dut a terme **2 activitats** de les 4 habituals: el Gran recapte, amb una participació de **20 persones**, i les Festes del Tura, en les quals hi han participat **5 persones**.

Aquest 2021, des del servei hem fet **cessió d'equipaments a 28 entitats** diferents de la comarca. En total, són 5 els locals que gestionem i tots són a Olot: Blay 6, Proa 16, Rei Martí l'Humà 11 i Casal de Sant Miquel i local social de Pequín.

A Olot, i en relació amb el **suport econòmic** a entitats, s'han destinat **82.000 euros** (dels 89.500 € que hi havia en total) a les **48 entitats** que han presentat sol·licitud per al Programa de suport a entitats de caire social, veïnal i de cooperació. En aquest sentit, es nota també la revifada en aquest àmbit, ja que, respecte de l'any passat, s'hi han presentat gairebé 10 entitats més i la quantitat de renúncies ha anat molt a la baixa.

En aquest punt és important ressaltar una baixada de l'import destinat a subvencions de cooperació, ja que s'ha apostat per destinar l'import restant a una **aportació directa al Fons Català de Cooperació** al desenvolupament, per poder col·laborar activament en els projectes que es desenvolupen i així acompanyar dos projectes:

- **Shababuna**. Amb l'objectiu de contribuir al canvi de percepció del jovent marroquí sobre la migració irregular i oferir informació sobre les alternatives de la migració regular i segura i sobre les oportunitats econòmiques i laborals a origen, s'organitzen, conjuntament amb altres municipis catalans, tallers amb aquests joves. I a la vegada es pretén empoderar les autoritats descentralitzades locals i les organitzacions de la societat civil de les regions del Marroc.

- **Dones migrades hondurenys**. Espais de relació, vincles i cura comunitària: Des d'una acció conjunta entre municipis catalans i hondurenys, es pretén contribuir a la millora de la qualitat de vida d'aquestes dones enfortint les seves capacitats, afavorint el treball en xarxa i donant suport a les que exerceixen de cuidadores, posant èmfasi en la cura transfronterera.

En l'àmbit de la **comunicació**, el 2021 la **web d'entitats i voluntariat estrena disseny i utilitat**. Les novetats destacades són l'ordenació més intuïtiva de la informació i la incorporació d'una guia per a la creació i gestió d'una entitat.

Finalment, volem destacar allò més significatiu dels **espais de coordinació i trobada entre entitats**:

La **Taula SISA** és l'òrgan de governança del servei, des de la qual es prenen decisions que afecten les associacions de la ciutat. La taula es convoca amb una periodicitat de tres mesos, excepte convocatòries excepcionals per treballar més intensament o en profunditat algun aspecte. Aquest any s'han fet tres reunions amb una participació bastant baixa, d'entre 4 i 6 representats de les entitats. La temàtica de les reunions ha estat centrada al voltant de la detecció de **noves necessitats** de les entitats arran de la pandèmia, la creació d'un espai de celebració i presentació de la nova web i guia, i la reestructuració de les persones integrants de la taula. Arran de la necessitat de conèixer més a fons les necessitats de les entitats després de la pandèmia es va elaborar una **enquesta** que van respondre unes **66 entitats** de la comarca i que posa de relleu com a principals reptes de futur per al seu funcionament i creixement les següents línies estratègiques:

- Acompanyament en tràmits / **burocràcia** administrativa i fiscalitat.

- **Recursos** per a finançament.

- Captació de nous **socis**.

- I, en termes de **comunicació**, la difusió, les xarxes i les pàgines web.

Els resultats es van presentar a la **trobada d'entitats** en la qual van participar unes **80 persones** representants de 50 entitats. A la jornada es van presentar la nova web de les entitats de la comarca i la nova guia per a la creació i gestió d'una entitat i, a més, es va generar un espai de diàleg on fer propostes per treballar les necessitats sorgides a l'enquesta.

Per últim, l'enquesta ha permès detectar **noves persones interessades a participar a la Taula SISA** i, per tant, ha servit també com a catalitzadora per als relleus necessaris de les persones que formen la taula.

El **Consell consultiu de la gent gran** és un òrgan de participació de tots els casals i entitats de la comarca que depèn del Consell Comarcal. El 2021 s'han fet **4 plenaris** en format telemàtic. La participació als plenaris ha seguit sent bona i estable: a cada Ple s'hi han connectat **12 casals**.

Aquest 2021 hi ha hagut alguns temes prioritaris que s'han treballat de forma més intensa al llarg de l'any: el de la **mobilitat** a la comarca i el de l'**escletxa digital**, així com actes de reivindicació per denunciar el **maltractament de les entitats bancàries** amb el col·lectiu.

- S'ha creat una Comissió de Mobilitat que fa diverses reunions al llarg de l'any amb responsables del Consell Comarcal i TEISA. S'inicia i es valora el transport a demanda a la Vall d'en Bas, Riudaura, les Preses i Riudaura.

- Respecte als abusos de les entitats bancàries, es va organitzar una acció de protesta el mes de juny per tal de visibilitzar la situació en la qual està el col·lectiu des que va començar la pandèmia, la manca d'atenció, el tracte deshumanitzat, tramitacions digitals, comissions,... També s'ha presentat una moció de denúncia, que va ser aprovada per unanimitat tant a l'Ajuntament d'Olot com al Consell Comarcal.

- L'escletxa digital és un dels temes que més preocupa i que ha afectat molt les persones grans. Per donar resposta a aquesta necessitat, el 2021 s'ha iniciat el Projecte de mentoria digital als municipis de la Garrotxa coordinadament amb la Creu Roja. S'ofereix un espai grupal i individual on resoldre dubtes pràctics. S'han fet 9 sessions, cadascuna en un municipi diferent amb un total de 87 participants.

La **Coordinadora d'entitats de diversitat funcional** és un grup d'entitats de la comarca que treballen en l'àmbit de la discapacitat i es reuneixen per intercanviar i compartir informacions i, sobretot, programar i portar a terme projectes activitats que sensibilitzin la població a l'entorn de temes de diversitat funcional. Durant el 2021 s'han fet **3 reunions**, amb una assistència d'entre 4 i 5 associacions.

Xarxa de Barris: La Xarxa de Barris són trobades entre totes les associacions veïnals de la ciutat i l'Ajuntament d'Olot. Aquest 2021 s'han fet **2 reunions**, amb una mitjana de **25 persones**. Totes han sigut telemàtiques i això ha anat molt bé en termes d'assistència, però dificulta el coneixement mutu i compartir experiències de les AV. Les trobades telemàtiques han trencat la línia més participativa que tenien les xarxes de barris del 2019, i tornen a ser informatives i amb poc debat per la dificultat de la virtualitat.

4 espais participació

45

representats d'entitats

ASPECTES CLAU DEL 2021

- Recuperació de la presencialitat i els espais de trobada en gairebé tots els serveis de l'àrea.
- Definició de dos serveis dins la cartera de serveis: el Servei d'acollida i acompanyament a persones migrades i de participació que ens ha permès millorar l'enfocament i la feina que fem.
- Més del doble de persones ateses per consultes d'arrelament que l'any anterior.
- Prova pilot d'intervenció amb teràpia de bosc per augmentar les relacions socials i millorar el benestar emocional i mental de les persones migrades.
- Inici del treball de sensibilització a les famílies per millorar les condicions de les cuidadores 24 hores que treballen a la comarca.
- Continuitat de l'augment de les consultes sobre infància i adolescència trans*.
- Implicació dels 21 municipis a la campanya comarcal de gènere.
- 14 contractes laborals per a joves migrats sense referents familiars als ajuntaments de la comarca.
- Procés de treball conjunt amb els diferents agents (API, persones d'origens diversos, entitats socials, entitats veïnals i equips tècnics municipals) per treballar la discriminació racista en l'accés a l'habitatge.
- Més temps d'intervenció, més intensitat en els conflictes i situacions més complexes en les relacions veïnals a blocs de pisos i espai públic.
- Estrena de la pàgina web d'entitats i recull de les necessitats de les entitats de la comarca a través d'una enquesta.

7

GRANS REPTES DEL 2022

- Definir el Servei d'atenció a les diversitats i drets civils, dins la cartera de serveis de l'àrea.
- Actualitzar el Pla per a la inclusió i la cohesió social amb d'altres agents i professionals de la comarca.
- Fomentar la participació activa de persones joves afectades pel racisme o l'estigma d'origen en diferents àmbits (social, educatiu...).
- Fer un estudi de l'espai públic per impulsar un discurs i una configuració de l'espai perquè s'hi pugui jugar i sigui més relacional.
- Implementar les propostes sorgides de la recerca sobre les realitats de les persones LGTB a la comarca.
- Potenciar en tots els serveis els espais relacionals i de trobada entre persones.
- Enfortir el treball conjunt amb la resta de professionals i equips tècnics de la comarca en diferents àrees (entitats, joves migrats...).
- Fer una diagnosi sobre l'envelliment a la comarca.

